БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик) ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 132 (6559)
3 ИЮЛЬ 1946 йил
ЧОРШАНБА
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Илғор корхоналар иши бутун саноатимиз учун ибрат бўлсин! (1-нчи бет).

«Культура и жизнь» газетасининг биринчи сони чиқди (1-нчи бет).

Б. Леонтьев. — Сталин башорати тантана қилди (2-нчи бет).

Турсуной Самиева. — Ҳарбий хизматчиларнинг оилалари ва кўп болали оналарга яқиндан ғамхўрлик қилайлик (2-нчи бет).

Ёш коммунистларни тарбиялаш — партия ташкилотларининг муҳим вазифаси (2-нчи бет).

Қ. Юсупов. — Стахановчи ишчилар партияга кирмоқдалар (2-нчи бет).

Қолоқ район, колхоз, бригада ва звеноларга ёрдам бериб, уларда ғўза парваришини кучайтирайлик! (3-нчи бет).

Ҳамид Ғулом. — «Муҳаббат» (3-нчи бет).

Ўткур Рашид — Шоир хотираси (3-нчи бет).

«Тўртлар конференцияси» теварагида (4-нчи бет).

Япония парламентида Иосаканинг сўзи (4-нчи бет).

Хитойда аҳвол (4-нчи бет).

Саксонияда умумий овозга қўйиш натижалари (4-нчи бет).

Шарир ғойиб бўлган (4-нчи бет).

Касаба союзларининг жанговар вазифаси

Бутун Иттифоқ Касаба Союзлари Марказий Советининг ХУ пленум ҳамда ВЦСПС президиуми саноатда, транспортда, бинокорликларда, совхоз ва МТСларда Сталинча бешйиллик планни бажариш ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани борган сари кучайтириш— касаба союзларининг энг муҳим ва асосий вазифаси деб кўрсатдилар.

«Совет касаба союзлари большевиклар партиясининг раҳбарлиги остида бутун кучни янги бешйиллик планни бажариш ва ошириб бажариш учун оммани сафарбар қилишга қаратишлари лозим» **(ВЦСПС XV пленуми қароридан).**

Республикамизда касаба союзлари марказий комитетларининг пленумлари, фабрика-завод профсоюз активлари, ишчилар, инженер-техник ходимларнинг умумий йиғилишларида бешйиллик план тўғрисидаги Қонун кенг равишда муҳокама қилинди.

Партия ва касаба ташкилотларининг ташаббуси блан чақирилган бу йиғилишларда илғор ишчилар, инженер-техник ходимлари ўз корхоналари ва цехларида планни ошириб бажариш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, таннархини пасайтириш юзасидан қимматли таклифларни илгари сурдилар ва конкрет мажбуриятлар олдилар.

Халқ хўжалигининг барча соҳаларида қизиб кетган социалистик мусобақа ҳозирданоқ ўз меваларини бера бошлади. Уруш жароҳатларини тезроқ даволаш, мамлакатимизнинг иқтисодий ва ҳарбий қудратини янада кучайтиришга астойдил бел боғлаган миллион-миллион ватанпарварлар Сталинча бешйиллик планни бажариш соҳасида янги-янги муваффақиятларга эришдилар. Саноатимизнинг асосий тармоқларидан нефть ва кўмир саноати, пиллакашлик саноати, тўқимачилик комбинати ва яна жуда кўп корхоналар ярим йиллик планни тўла ва ошириб бажардилар.

Ўзбекистон саноатининг асосий тармоқларида кўрилган бу жиддий силжиш даставвал шу корхоналарда социалистик мусобақанинг оммавий тус олганлиги, ишчилар ўртасида сиёсий-оммавий ишларнинг кучайтирилганлиги натижасидир. Бу соҳада жойлардаги касаба союзларининг қилган ва қилаётган ишлари ҳам каттадир.

Марғилон пиллачилик комбинатининг фабрика-завод комитети социалистик мусобақани ишчиларнинг чинакам оммавий ҳаракатига айлантирди, квартал ва ойлик планларни ошириб бажариш теварагида оммавий-сиёсий ишларни қизитди. Стахановчилар фабрика-завод комитети ёрдами блан очилган тўгаракларда ўз техника билимларини оширмоқдалар.

Тошкентдаги Сталин номли тўқимачилик комбинати фабрика-завод комитети (раиси ўртоқ Алишчук) стахановчилик ҳаракатини кенгайтириш, ишчиларнинг яхши ишлаши учун шароит яратиш, уларнинг моддий-маиший турмушини тобора яхшилашни ўз олдига асосий вазифа қилиб қўйди.

Бу корхоналардаги касаба союз активлари, цех комитетлари, группа ташкилотчиларидан тортиб, фабрика-завод комитетигача ҳамманинг диққати корхона олдида турган асосий вазифага, я'ни ишлабчиқариш планини бажариш ва ошириб бажаришга қаратилган. Илғор корхоналардаги касаба союз ташкилотлари шу блан бирга ишчиларнинг уй-жой шароитини яхшилаш, ишчилар та'миноти устидан контрольликни кучайтириш, ёзги дам олишни намунали уюштириш ишларига ҳам бошчилик қилдилар ва шу масалалар блан доимо шуғулландилар.

Афсуски, барча касаба союзлари органлари ҳам ишчилар ва хизматчилар ўртасида социалистик мусобақани қизитиш юзасидан ВЦСПС XV пленуми томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажараётирлар деб бўлмайди. Бунинг учун МТС ва совхоз ходимлари касаба союзи марказий комитетини (собиқ раиси ўртоқ Терешкович) мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Пахтачиликни тиклаш ва ривожлантириш Сталинча программасини бажаришда МТС ва совхозлардаги ишчилар комитетлари партия ташкилотларига актив ёрдам беришлари лозим. Аммо МТС ва совхоз ходимлари касаба союзи марказий комитети раҳбарлигидаги тўрачилик, профсоюз а'золари оммасидан ажралиб қолиш—қуйи профсоюз органларининг ишларини ҳам бўшаштириб юборишга сабаб бўлаётир.

Бешйилликнинг асосий вазифаларидан бири меҳнаткашларнинг моддий-маиший аҳволини борган сари яхшилашдир. Совет савдосини намунали йўлга қўйишда карточкасиз савдо қилишга кўчиш учун тайёргарлик кўришда савдо ходимлари касаба союзлари марказий комитети ва унинг маҳаллий органлари зиммасига катта мас'улият юклатилган. Шунга қарамасдан, ўртоқ Телегин раис бўлган бу союз ҳали ҳам эскича ишлашни давом эттирмоқда. Совет савдосини яхшилаш, ишчилар контролини кучайтириш, савдо шохобчаларини муттаҳамлардан, талончилардан тозалашда бу касаба союзига қарашли маҳаллий комитетларнинг қилаётган ишлари бутунлай қониқарсиздир.

МТС, совхоз ишчилари ва савдо ходимлари касаба союзлари ишининг қониқарсиз топилганлигининг ҳам туб ма'носи шунда. Касаба союзларининг раҳбарлари МТС ва совхоз ходимлари, савдо ходимлари касаба союзлари ишида рўй берган мана бу жиддий камчиликларни тўла ҳисобга олишлари лозим.

Вазифа—бешйиллик планни бажариш ва ошириб бажариш йўлида барча жамоат ташкилотларининг, шу жумладан касаба союзларининг ҳам куч ва э'тиборини сафарбар қилишдир. Касаба союзлари орқада қолаётган корхоналарга, цехларга МТС ва совхозларга, илғорлар сафига ўтиб олиш учун амалий ёрдам беришлари ва худди шу участкаларда ишчилар ўртасида сиёсий-оммавий, тарбиявий ишларни кучайтиришлари лозим.

Партия ташкилотларимиз касаба союзларининг ўз олдига қўйилган вазифани муваффақият блан бажаришлари даставвал маҳаллий партия ташкилотларининг касаба союзлари ишига ҳар доим раҳбарлик қилишига ва ёрдам беришига боғлиқ эканини сра унутмасликлари керак.

«Ҳозирги кунда жамоат ва партия ташкилотларимиз олдида турган энг муҳим вазифа—оммани сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, янги бешйиллик планни пропаганда қилиш, олинган мажбуриятларнинг жамоатчилик томонидан текширилишини йўлга қўйиш, мусобақачиларнинг тажрибаларини оммалаштириш, танқид ва ўз-ўзни танқидни қизитиб юборишдир. Шу вазифаларни бажармасдан туриб, камчиликларни тугатиш учун кураш, барча меҳнаткашларни мусобақага тортиш мумкин эмас». **(«Правда»).**

«ҚУЛЬТУРА И ЖИЗНЬ» ГАЗЕТАСИНИНГ БИРИНЧИ СОНИ ЧИҚДИ

ВКП(б) Марказий Комитетининг пропаганда ва агитация бошқармаси ҳар ўн кунда бир марта чиқадиган «Культура и жизнь» (Маданият ва ҳаёт) газетасини нашр қилишга киришди.

28 июньда «Культура и жизнь» газетасининг биринчи сони чиқди. Газетада «Мафкура соҳасидаги ишлар юқори даражага кўтарилсин» деган бошмақола, И. В. Сталин асарларининг биринчи томи тўғрисида, «Бадиий кинематографиянинг кечиктириб бўлмайдиган вазифалари», «Газеталарнинг ишида кўпроқ ташаббус ва ишчанлик кўрсатилсин», «Ижтимоий фанлар соҳасида янги китоблар яратайлик», «Адабий танқид ҳақида» мақолалар, газеталарга обзорлар ва китоб ҳамда журналларга рецензиялар босилган.

«Культура и жизнь» газетаси Союзпечать органлари орқали обуна тартибида ва чакана сотиш йўли блан тарқатилади. (ТАСС).

БУТУН ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ СЕССИЯСИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ БИР ГУРУҲИ ЛЕНИНГРАДГА КЕЛДИ

ЛЕНИНГРАД, 30 июнь (ТАСС). Бутун Жаҳон Касаба Союзлари Федерацияси Ижроия Комитети сессиясининг қатнашчиларидан бир гуруҳи бугун «Красная стрела» экспрессида Москвадан Ленинградга келди. Булар орасида Бутун Жаҳон Касаба Союзлари Федерацияси раисининг ўринбосарлари Монк (Австралия) ва Чу (Хитой), Ижроия Комитет а'зоси Арис (Ливан). Апастол (Румыния) ва бошқалар бор.

Москва вокзалининг перронида меҳмонларни шаҳардаги касаба союз ташкилотларининг вакиллари, ВЦСПС Президиумининг а'зоси ўртоқ Казаков ва ВЦСПС вакили ўртоқ Козин бошчилигидаги вакиллари кутиб олдилар.

Бугун меҳмонлар шаҳарни томоша қилдилар. Улар кечқурун Киров номли опера ва балет театрида «Орлеан қизи» спектаклини томоша қилдилар.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ А'ЛОЧИЛАРИ

Фарҳод ГЭС қурилишидаги бинокор ишчиларга яхши хизмат кўрсатганликлари учун СССР Соғлиқни сақлаш министри ўртоқ Г. А. Митерев алоҳида иш кўрсатган медицина ходимларини «Соғлиқни сақлаш а'лочиси» деган нишон блан мукофотлади. Мукофотланганлар ўртасида: қурилиш медицина-санитария қисмининг бошлиғи А. И. Вольфсон, Фарҳод қурилиши поликлиникасининг бош врачи А. Р. Бобеков, медицина ҳамшираси О. Д. Алексеева бор. Медицина-санитария соҳасида ишловчи илғор ходимлардан етти кишига ташаккур э'лон қилинди. (ТАСС).

Илғор корхоналар иши бутун саноатимиз учун ибрат бўлсин!

Янгийўл ёғ заводи ўз мажбуриятларини бажармоқда

Заводимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари СССР Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли Весело-Подолян қанд комбинати ва Москвадаги «Красный Октябрь» кондитер фабрикаси коллективининг озиқ-овқат саноатини ривожлантириш бешйиллик планини бажариш ва ошириб бажариш учун озиқ-овқат саноати ходимларининг Бутун Иттифоқ социалистик мусобақасини уюштириш ҳақидаги мурожаатини қизғин қарши олдилар.

Завод коллективи озиқ-овқат саноати ходимларининг Бутун Иттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, тўртинчи бешйилликнинг биринчи йили 1946 йилда ёғ ишлаб чиқаришни кучайтириш юзасидан ўз зиммасига конкрет мажбуриятлар олди.

Биз йил бошидан буён маҳсулот ишлаб чиқариш планини ой сайин ошириб бажариб келаётирмиз. Биринчи квартал плани 118 процент бажарилди. 5 ой мобайнида мамлакатга пландан ташқари 300 тонна ёғ ишлаб бердик. Коллективимизнинг меҳнати зойи' кетмади. Май ойида ишлабчиқариш планини ортдириб бажарганимиз учун ЎзК(б)П Марказий Комитети ва ЎзССР Министрлар Советининг кўчма Қизил Байроғи ҳамда пул мукофотини олишга муяссар бўлдик.

Биз қўлга киритган ютуқларни мустаҳкамлаб қолиш учун янада зўр ғайрат блан ишлаётирмиз. Йиллик планни ортдириб бажариш ва пландан ташқари 500 тонна ёғ, 400 тонна совун, 100 тонна линт ишлаб бериш мажбуриятини олдик. Маҳсулот ишлаб чиқаришда нобудгарчиликка йўл қўймаймиз. Кунжара ва шулухада ёғни мумкин қадар кам қолдиришга эришамиз. Кунжарада қолдирилган ёғнинг 7,75 процент ва шулухада 1,75 процент бўлишини та'минлаймиз. Бу эса, кўп миқдорда маҳсулотни тежаб қолишга имкон туғдиради.

Биз йил охиригача меҳнат унумини 8 процент оширамиз, маҳсулот таннархини эса, 5 процент камайтирамиз. Ёқилғини тежаб сарфлаймиз ва нормадагига нисбатан 3 процент ёқилғи иқтисод қилиб қоламиз.

Ишчилар ва инженер-техник ходимлар ҳамда ҳарбий хизматчиларнинг оилалари, Қизил Армия сафидан бўшаб келаётган жангчиларнинг уй-жойларини ремонт қилиб беришга алоҳида аҳамият қиламиз. Ноябрь ойигача 2.000 квадрат метр ҳажмидаги уй-жой биноларини ремонтдан чиқарамиз.

Заводимиз коллективи социалистик мусобақада ўз зиммасига олган барча мажбуриятларни шараф блан адо этади.

Х. ТЎЛАГАНОВ — Янгийўлдаги 4-нчи ёғ заводида директорлик вазифасини вақтинча бажарувчи, П. ЦИБАЕВ — завод партия ташкилотининг секретари, Ю. МАВЛОНОВ — завком раиси. Стахановчи ишчилар: ҲАСАНБОЕВ, МИРАҲМЕДОВ, ЭРМАТОВ, ТРАВИН, ҲУСАНОВ.

Марғилон ипак комбинати коллективининг мажбурияти

Марғилондаги ипакчилик комбинатининг коллективи Меҳнат Қизил Байроқ орденли Орехово ип-газлама комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг чақириғига жавобан Бутун Иттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, май ойи давлат планини 110,2 процент бажарди.

Комбинат коллективи аҳоли учун янада кўпроқ шойи ишлаб бериш мақсадида ўз зиммасига бир қатор мажбуриятлар олди.

Масалан, Сталинча тўртинчи бешйилликнинг биринчи йили — 1946 йилда маҳсулот ишлаб чиқариш планини 1926 — 27 йиллардаги ўзгармас нархлар ҳисобида 101 процентга етказиб бажариш, бу йил пландан ташқари 203 минг метр шойи ва 98 тонна ипак ишлаб чиқариш учун курашмоқда.

Пардозлаш ва пиньяж фабрикаларида шу йил маҳсулот ишлаб чиқариш планини 5 декабрьгача калава йигирув-тўқув фабрикасида 27 декабрьгача бажарамиз. Пиллакашлик фабрикасида эса, маҳсулот ишлаб чиқариш планини ўз вақтида тўла бажаришни та'минлаймиз.

Йил охиригача ёнилғини 5 процент, электр қувватини 12 процент тежаймиз. Хомаш'ёни тежаб-тергаб сарфлаб, маҳсулот таннархининг 1,5 процент камайтирилишига ва шу блан 2 миллион 30 минг сўм маблағ жамғаришга эришамиз.

1946 йилнинг 4 кварталида пардозлаш фабрикасининг янги цехларини ишга туширамиз.

Бу йил комбинат ишчиларига маиший хизматни яхшилаш мақсадида 50 кишилик дам олиш уйи, 20 кишилик санатория очамиз. 6 та бир қаватли ва 1 та икки қаватли турар-жой биноси қуриб фойдаланишга топширамиз.

А. МИРҚОСИМОВ — комбинат директори, Д. МАВЛОНБЕРДИЕВ — бош инженер, С. АКБАРОВ — партбюро секретари, З. ХАИРОВА — фабком раиси, М. ИВАНОВА — комсомол комитетининг секретари, Ш. АРСЛОНОВ — пиллакашлик фабрикасининг инженери, АКРАМОВА — СССР Олий Советининг депутати, стахановчи пиллакаш, ҚОДИРОВА — 5 станокда ишловчи тўқучи.

АНДИЖОН КОРХОНАЛАРИ ИШЧИЛАРИНИНГ ВА НЕФТЬЧИЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Тошкентдаги «Автотрактородеталь» заводи блан мусобақалашган Андижон «Автотрактородеталь» заводи коллективи ярим йиллик планни муддатидан 23 кун илгари бажарди. Май ойи ишлабчиқариш планини 125 процент адо этган ўртоқ Кипнес бошлиқ механика цехи июнь ойи топшириғини 12 кунда тугаллади ва қолган кунларда яна бир ойлик норма бажариш мажбуриятини олди. Шу цехнинг электр пайвандчиларидан Хўжаев 186 сонли деталь тайёрлашда нормасини 300—350 процентдан бажараётир. Фрезерчи Кирашкин уч соатда тайёр бўлиши лозим бўлган жуда мураккаб бир детални бир ярим соатда тайёрламоқда. Яқиндан бошлаб мустақил ишлашга кўчган ёш токарьлардан Кўшаева, Абдуллаевлар нормаларини 150—200 процент ўтаётирлар. Механика цехи блан мусобақалашган қуйиш цехи ҳам июнь ойи планини муваффақиятли тугаллаб, келгуси ой ҳисобига 15 процент миқдорида қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарди. Завод коллективи йил охиригача пландан ташқари 142 минг сўмлик деталь ишлаб бериш учун курашаётир.

Бутун Иттифоқ нефтьчилар мусобақасига қўшилган «Калининнефть» трестининг Андижон нефть конларида ҳам социалистик мусобақа яхши натижалар бермоқда. Бир-бири блан мусобақалашган «Андижон» ва «Полвонтош» нефть конлари ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар.

Андижон нефть конининг мастери Сайфутдинов бошлиқ бригада июнь ойининг 15 кунида пландан ташқари 210 тонна нефть чиқарди.

Мастер ўртоқ Багиров 123-нчи сон нефть қудуғини муддатидан 10 кун илгари қазиб фойдаланишга топширди. Яқинда «Новое Восточное поле» деган нефть қудуғини ишга туширилди. Мастер коммунист ўртоқ Қолгонов бригадаси бу ишда катта ғайрат кўрсатиб, 26 кунлик ишни 13 кунда адо этди.

«Полвонтош» нефть кони ишчилари ҳам мусобақани қизитиб, янги нефть қудуқларини ковлаш ярим йиллик планини муваффақиятли тамомладилар.

Оламушук нефть конининг илғор нефтьчи мастерларидан Абраменко, Кузнецов ўртоқларнинг сменалари ҳар куни пландан ташқари 30—40 тоннадан нефть чиқараётирлар. Шунингдек Паршин ва Кламецов ўртоқлар бошлиқ пармалаш бригадалари ҳар сменада 15 ўрнига, 50 метргача ҳажмида нефть қудуғи пармалаб, нормани 3—3,5 баравар ошириб бажараётирлар.

Ш. СОТИБОЛДИ.

Инглиз-совет жамияти делегацияси СССРга келди

ЛЕНИНГРАД, 30 июнь (ТАСС). Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутун Иттифоқ жамияти (БОКС)нинг таклифига мувофиқ, инглиз-совет жамиятининг делегацияси «Сестрорецк» пароходида бугун СССРга келди. Бу делегация составида Англия блан СССР дўстлиги ва ҳамкорлиги деган ташкилот ва шу йилнинг март ойида бирлашган кўпгина ташкилотларнинг вакиллари бор.

Делегацияга жамиятнинг раиси Стенли Эванс бошчилик қилади. Делегация составида жамият президентининг ўринбосари Жон Эмлин Жонс, раис ўринбосари Гордон Шаффер, бош секретарь Том Браун, ижроия комитет а'зоси Вильям Ойлек Уотерхауз, Юлий Силвармен, Вильям Ко Клоу, Режинальд Бишоп, Сарра Уискерлар бор.

Делегацияни меҳнаткашлар депутатлари Ленинград Совети Ижроия комитетининг раиси А. И. Кушнарев, Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутун Иттифоқ жамиятининг вакиллари М. В. Урнов, С. А. Кондрашев ва М. К. Василенко, шунингдек совет матбуотининг вакиллари кутиб олдилар.

Ўртоқ А. И. Кушнарев меҳмонларни соғ-саломат етиб келганлари блан табриклади.

Эванс жаноблари микрофон олдида бундай деди:

— Мамлакатингиз блан дўстлик ҳаракати вакиллари бўлмиш инглиз делегацияси номидан Ленинград гражданларини ва бутун совет халқини табриклайман. Биз Совет Иттифоқи блан танишишни улуғ ва енгилмас шаҳрингиздан бошлашимиз блан хурсандмиз. Ленинграднинг қаҳрамонона мудофаа қилиниши фашизмга қарши оғир кураш кунларида ҳаммамизни илҳомлантирган эди. Биз сизларга миллионларча инглизларнинг саломини топширамиз. Биз ҳаммамиз биргаликда демократия ва озодлик асосларида янги дун'ё барпо қилишимиз керак ва барпо қиламиз.

Делегация Ленинградда бирнеча кун бўлади.

ШВЕЦИЯ ЭЛЧИСИ ГУННАР ХЕГГЛЕФ ЖАНОБЛАРИ СССРга КЕЛДИ

30 июньда Швециянинг СССРдаги Фавқулодда элчиси ва Мухтор министри Гуннар Хегглеф жаноблари Москвага келди.

Ленинград вокзалида Г. Хегглеф жанобларини СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Протокол Бўлимининг мудири Ф. Ф. Молочков ва Москвадаги Швеция миссиясининг Муваққат Ишлар вакили У. Барк-Хольст жаноблари бошчилигидаги а'золар кутиб олдилар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА

СССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ МОЛДАВИЯ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ БАЗАСИ

Кишинёвга СССР Фанлар академиясининг комиссияси келди. Комиссия республика илмий-текшириш базаси тузишда молдаван олимларига ёрдам беради.

Комиссия Кишинёв қишлоқ хўжалик институти ва Молдавия илмий-текшириш институтининг профессорлари блан биргаликда ўлкани ўрганиш юзасидан бирқанча тадбирлар белгилади.

Ботаника, зоология, тупроқшунослик ва бошқа бирқанча секторлар тузилади. Эрозия станцияси ташкил қилинади. Бу станция республиканинг жанубий районларида ернинг ўпирилиш ва сурилиш ҳодисаларига қарши кураш олиб боради.

Миллий илмий кадрлар тайёрлашга катта э'тибор берилади. Бу илмий-текшириш базаси ҳузурида аспирантура бўлими ташкил қилинади. (ТАСС).

273 МАРТА ЗИЛЗИЛА

СТАЛИНОБОД, 29 июнь (ТАСС). Сталинобод сейсмология станцияси 26 июнь куни гринвич вақти блан соат 15 дан 22 минут 42 секунд ўтганда ер қимирлаганини қайд қилди. Станция директори ўртоқ Семеновнинг ТАСС мухбирига айтишича, Сталинободда ер қимирлашнинг кучи 3 балга етган. Ер қимирлашнинг маркази Сталинободдан 215 километр масофада бўлган.

Шу блан, Сталинобод сейсмология станцияси бу йил 273-нчи марта ер қимирлаганини қайд қилди. Бу ер қимирлаш одатдаги ер қимирлашлардандир. Уйларнинг шиплари қисирлагани эшитилди, токчада идиш-товоқлар зириллади, китобхоналардаги полкалар бир оз тебранди.

Волга дар'ёси. Суратда: Куйбишев шаҳридаги дар'ё вокзалининг кўриниши.
А. Иевлев фотоси (ТАСС фотоси).

КАРЕЛИЯ КИНОЛАШТИРИЛМОҚДА

ПЕТРОЗАВОДСК. (ТАСС). Бешйиллик планда Карелияни кинолаштириш юзасидан катта ишлар қилиш мўлжалланган. Келгуси йилда республикада кино аппаратларининг сони урушдан илгариги даражага етади. Бешйилликнинг охирида 167 янги кино-театр ва кўчма кино ишга туширилади. Киноларнинг умумий сони 1940 йилга нисбатан деярлик икки марта, қишлоқ киноларининг сони эса уч ярим марта ортади.

Петрозаводскда иккита янги кино-театр қурилади. Бундан биттаси қурила бошланди. Медвежьегорск, Кондопога ва Пудожда ҳам янги кинолар қурилади.

СОВЕТ ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯСИ АЛБАНИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Албания антифашист хотин-қизларининг иккинчи конгрессида қатнашиш учун 29 июньда Тиранага совет хотин-қизларининг делегацияси аэропланда учиб кетди. Делегация составида инженер-экономист ва Совет хотин-қизлари антифашист комитетининг а'зоси О. А. Хвалебнова, Ўқитучилар союзи Марказий Комитетининг раиси К. В. Олюнина, филология фанлари кандидати, Ленинград Давлат университетининг ходими А. В. Десницкая, Москва область, Коломна районидаги «День урожая» колхозининг раиси К. Г. Кузнецовалар бор. (ТАСС).

АВТОТРАНСПОРТ ШОФЕРЛАРИ ТАЙЁРЛАШ

Осоавиахим Марказий Кенгаши автотранспорт шоферларини кўплаб тайёрлашга киришади. Шоферликка ишлабчиқаришдан ажралмаган ҳолда автоклубларда, та'лим группаларида ва Осоавиахимнинг бошланғич ташкилотларида, йирик корхона, муассаса, ўқув юртлари, совхоз, МТС ва колхозларда ўргатилади.

Область, ўлка, республика марказларида ва йирик шаҳарларда автоклублар ташкил қилинади. Бу клубларнинг ўқув кабинетлари ва ремонт ишхоналари бўлади. Автотранспорт ёки трактор паркига эга бўлган корхона ва муассасаларининг раҳбарлари Осоавиахимнинг маҳаллий ташкилотлари блан келишиб, автомашина ва тракторларини машғулот ўтказиш учун Осоавиахим ташкилотларига берадилар.

Ўқишни битириб чиққан кишилар шофер, мотоциклчи ва тракторчи бўлиб етишади.

Осоавиахим ҳаваскор шофер ва мотоциклчиларни якка тартибда пуллик ўқитиш ишини ҳам уюштиради. (ТАСС).

ЭСТОНИЯДА ЯНГИ МУТАХАССИСЛАР

Эстониянинг олий ўқув юртларида имтиҳонлар тамом бўлаётир. Тарту Давлат университети 190 мутаҳассис ва Таллин политехника институти 59 мутаҳассис тайёрлаб чиқаради. Имтиҳон берувчилар бешйиллик планга доир мавзу'ларда диплом ишлари ёзмоқдалар.

Эстония ССР Маориф министрлигига қарашли техникумлар 700 мутахассис ва қишлоқ хўжалик мактаблари 400 дан ортиқ ёш агроном, боғбон, далачилик бригадири тайёрлаб чиқаради. (ТАСС).

Сталин башорати тантана қилди

Бугун халқимиз ва бутун тараққийпарвар инсоният совет халқининг ғалаба блан тамом бўлган Улуғ Ватан уруши тарихидаги энг муҳим ва ҳаяжонли кунлардан бирини нишонлайди. Бундан беш йил муқаддам, 1941 йил 3 июльда саҳар пайтида ўртоқ Сталин радио орқали нутқ сўзлаб, барча совет кишиларига мурожаат қилди.

Миллионларча ишчилар, колхозчилар, интеллигентлар, армия ва флотимизнинг жангчилари ўз йўлбошчимиз ва саркардамизнинг таниш ва қадрдон овозини зўр э'тибор блан тингладилар. Совет ватанпарварлари ана шу тарихий нутқ сўзларини кўнгилларига жо' қилиб олдилар. Бу нутқ халқимизнинг ва бошқа мамлакат халқларининг немис-фашист золимларга қарши олиб борган қаҳрамонона курашида ғоят катта роль ўйнади.

Ўша даврда мамлакатимиз қийин ва оғир аҳволда қолган эди. Маккор ва қаттиқ душман Совет Иттифоқининг ҳаётий марказларига тез силжиб борди. Гитлерчиларнинг қўшинлари қўққисдан ҳужум қилиб, совет Литвасини, Латвиянинг талайгина қисмини, Белоруссиянинг ғарбий қисмини, ғарбий Украинанинг бир қисмини босиб олдилар ва Қизил Армия томонидан берилган зарбалар орқасида ғоят кўп талафот кўришларига қарамай, илгари силжишни давом этдирдилар. Фашистларнинг радиостанциялари, совет қуролли кучлари тор-мор қилинди. Совет давлатининг тарқалиб кетиши ва йўқ қилиниши яқин қолди, деб бутун дун'ёга мақтаниб жар солдилар. Фақат душманларгина эмас, балки СССР нинг чет эллардаги кўп дўстлари ҳам ўша вақтда гитлерчилар Германияси муқаррар «яшин тезлигида» ғалаба қозонади деб ўйлаган эдилар.

Ватанимиз, халқимиз, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ҳамма ғалабалари катта хавф остида қолган ана шу пайтда Сталиннинг доно сўзлари бутун оламга эшитилди. Ўртоқ Сталин ўз нутқида душманни тор-мор келтиришдан иборат буюк планни очиқ ва равшан баён қилди. Бу план халқ кучига зўр ишонч блан суғорилган эди. Ўртоқ Сталиннинг плани совет кишилари учун ва гитлерчилар томонидан қулликка солинган мамлакатларнинг халқлари учун золимларга қарши муқаддас урушда битмас туганмас куч ва ғайрат, мардлик ва қаҳрамонлик манбаи бўлди.

Ўртоқ Сталин ўз нутқида Ватанимиз олдида пайдо бўлган хавф ғоят катта хавф эканлигини айтди, душманнинг чин мақсадларини, унинг СССР халқларининг давлат мустақиллигини ва социалистик тузумнинг ҳамма ғалабаларини йўқ қилишга интилаётганини кўрсатди. Улуғ доҳиймиз совет кишиларини уруш вақтида хавфли бўлган тинч давр кайфиятларига барҳам беришга, Қизил Армияга ҳар жиҳатдан ёрдам бериш учун бутун кучини сафарбар қилишга чақирди. Биз, — деди ўртоқ Сталин,—ўз ишимизни ҳарбий йўлга солиб, қайтадан тузишимиз, ҳамма нарсани фронт манфаатларига ва душманни тор-мор келтириш вазифаларига бўйсундиришимиз лозим.

Доҳиймиз совет халқи ва Қизил Армия олдига гитлерчи галаларни ва унинг иттифоқчиларини тор-мор келтириш, жонажон юртимизнинг душман томонидан босиб олинган районларини озод қилиш, фашистлар зулми остида жафо чеккан Европа халқларига ёрдам беришдан иборат буюк ва олийжаноб вазифани қўйди. Ўртоқ Сталин айтдики, герман фашист армияси ҳам «Наполеон ва Вильгельм армиялари сингари тор-мор келтирилиши мумкин ва тор-мор келтирилажак».

Воқиаларни илмий асосда олдиндан кўриб билиш ҳамиша большевиклар партиясининг ва унинг йўлбошчилари бўлмиш Ленин ва Сталиннинг буюк хусусиятларидан бири бўлиб келди. Бу куч тинч қурилиш йилларида ва жиддий синов кунларида партиямизнинг вазиятини яхши билиб, тўғри йўл олиш ва ғолибона кураш йўлини белгилашга имкон берди. Ўртоқ Сталин Ленинни аниқ олдиндан кўриб билучи деб атади. Россияда ишчилар ҳаракати эндигина бошланиб келаётган чоқдаёқ Ленин яқинлашиб қолган рус революциясининг ўзига хос хусусиятларини олдиндан кўриб билган эди. Ленининг воқиаларни олдиндан башорат қилиб билиши Октябрь социалистик революцияси вақтида ва гражданлар уруши йилларида айниқса яққол кўринди. Ўртоқ Сталин бундай деди: «Доҳиёна башорат қилиб, яқинлашиб келаётган воқиаларнинг ички ма'носини тез пайқаб билиб олиш қобилияти Лениннинг хусусияти эдики, бу хусусият унга революцион ҳаракатнинг бурулиш даврларида тўғри стратегия ва ҳатти-ҳаракатнинг равшан йўлини белгилашга ёрдам берди».

Марксизм-ленинизм фанининг улуғ арбоби бўлмиш ўртоқ Сталин иккинчи жаҳон урушидан кўп илгариёқ бу урушнинг яқинлашиб келаётганини олдиндан билди ва фашизм томонидан тинчликка хавф борлигини кўрсатди. Ўртоқ Сталин золимларга қарши курашиш учун барча славян халқларини бирлаштириш зарурлиги ҳақида, немис фашистларининг босқинчилик урушлари муқаррар мағлубиятга учраши ҳақида гапирди. Илмий асосда бўлган шундай башорат нақадар тўғри чиққанлигини ҳозир ҳамма кўриб турипти.

Ўртоқ Сталиннинг доҳиёна башорати Улуғ Ватан уруши кунларида янада яққол кўринди. Совет халқи доҳийсининг ижтимоий тараққиёт қонунларини жуда яхши билиши, халқаро ва ички вазиятни ва курашучи томонлар кучларининг ҳозирги вақтдаги ва келажакдаги нисбатини ҳар тарафлама ҳисобга олиши унга урушнинг бориши ва оқибатини аниқ тайинлаш ва дадил кураш олиб бориш программасини белгилашга ёрдам берди.

Ўртоқ Сталин қизиб кетган уруш ҳаракатларининг аҳамиятини батафсил баён қилди ва гитлерчилар Германиясининг СССРга хиёнаткорона қилган ҳужумининг оқибатлари нимадан иборат бўлажагини олдиндан кўрсатди. Ўртоқ Сталин айтдики, Германиянинг қўққисдан ҳужум қилиши натижасида эришган ҳарбий муваффақиятлари фақат вақтинча бир муваффақият бўлиб, урушнинг тақдирини ҳал этаолмайди. Германия сиёсий жиҳатдан ютқазди ва бутун дун'ё олдида қонхўр агрессор эканини фош қилди. Ўртоқ Сталин яна бундай деди: «Шубҳа бўлиши мумкин эмаски, Германиянинг узоққа бормайдиган бу ҳарбий ютуғи фақат бир эпизод бўлиб, СССР нинг жуда катта сиёсий ютуғи эса, жиддий ва узоқ давом этадиган омилдир. Қизил Армиянинг фашистлар Германиясига қарши урушдаги қат'ий ҳарбий муваффақиятлари ана шу сиёсий ютуқ асосида орта бориши керак».

Герман фашистлари СССРга қарши олиб борилган уруш яшин тезлигида тез тамом бўладиган уруш деб ўйлаган эдилар. Улар ғарбий Европада эришган ғалабаларидан маст бўлишиб, ҳарқандай шароитда ва ҳарбир мамлакатда «яшин тезлигида» уруш қилиш мумкин деб ўйлаган эдилар. Аммо, гитлерчилар Совет социалистик давлатининг, совет ижтимоий тузумининг кучига, совет қуролли кучларининг қувватига етарли баҳо бермадилар. Ўртоқ Сталин кучлар нисбатини ҳар тарафлама ўрганиш асосида, урушнинг энг бошидаёқ, бу тарихий кураш ҳаққоний ишимизнинг ғалабаси блан тамом бўлади, деб башорат қилди.

Вазиятни хуш'ёрлик блан тўғри э'тиборга олиш асосида, урушнинг ўзига хос хусусиятларини ва унинг истиқболини ҳисобга олиш асосидагина гитлерчи босқинчиларга қарши умумхалқ урушини муваффақиятли суратда олиб бориш мумкин эди. Совет халқигагина эмас, балки дун'ёдаги барча ҳуррият парвар халқларга ҳам курашнинг аниқ планини чизиб бериш керак эди. Ўртоқ Сталин 1941 йил 3 июльда радио орқали сўзлаган нутқида ана шу аниқ кураш планини чизиб берди. Ўртоқ Сталиннинг ҳозирги замон жамияти тараққиёти қонунларини ва жаҳон урушининг боришини пухта билганлиги унга гитлерчилар Германиясига қарши урушда барча демократик мамлакатларнинг бирлик фронти тузилишини олдиндан кўриб билиш имконини берди. «Бу озодлик урушида,—деди ўртоқ Сталин,—биз яккаланиб қолмаймиз». Дарҳақиқат Совет Иттифоқининг золимларга қарши олиб борган курашини бутун тараққийпарвар инсоният ўз хайрихоҳлигини изҳор қилиб қувватлади, бу кураш ҳуррият парвар халқларнинг ўз мамлакатларининг озодлиги ва мустақиллиги учун умумий курашига айланди. Совет халқи ўзининг қаҳрамонлиги ва фидокорлиги блан, гитлерчилар томонидан қулликка солинган халқларни илҳомлантирди, уларга ғалабага олиб борадиган бирдан-бир йўлни кўрсатиб берди. Сталинча доно ташқи сиёсат СССРнинг Англия ва Америка Қўшма Штатлари блан жанговар иттифоқ тузишини та'минлади. Фашизмга қарши кучларни ягона лагерь қилиб бирлаштирди.

Улуғ Ватан урушининг ҳамма даврида Сталиннинг генийси энг муҳим воқиаларнинг боришини доҳийларча олдиндан кўрди, душман устидан ғалаба қозонишга замин тайёрлади.

Сталин башоратининг тантанаси марксизм-ленинизм фанининг тантанасидир. Гитлерчилар Германиясига қарши олиб борилган урушнинг оламшумул тарихий тажрибасида бу фаннинг доим ғалаба қилучи кучи жуда яққол кўрсатиб берилди. Бутун дун'ё енгилмас сталинча проданинг батамом тантана қилганлигини ва ўртоқ Сталиннинг душман муқаррар тор-мор қилинади деб доҳиёна айтган сўзлари тамомила тўғри чиққанлигини кўрди.

Совет-герман фронтида инсониятнинг тақдири ҳал этилмоқда эди. Ўртоқ Сталин буни уруш бошидаёқ аниқ билди. Ўртоқ Сталин Қизил Армия жангчиларига мурожаат қилиб бундай деди: «Бутун дун'ё сизларни немис босқинчиларнинг талончи галаларини йўқ қилиб ташлай оладиган бир куч деб билади». Қизил Армиянинг қаҳрамон жангчилари, ягона дўст оилага бирлашган барча совет кишилари ўртоқ Сталиннинг чақириғига жавобан жанг майдонларида ва меҳнат соҳасида буюк қаҳрамонлик зафарларини кўрсатдилар. Душман тор-мор қилинди. Улуғ Ватан уруши совет халқининг порлоқ ғалабаси блан тугалланди. Ўртоқ Сталиннинг айтганлари тўғри чиқди. СССР халқлари яна тинч шароитда ижодий меҳнат қилишга киришдилар. Европадаги бирқатор мамлакатларнинг халқлари Қизил Армиянинг ёрдами соясида гитлерчилар асоратидан озод қилинди. Улар ўз ҳаётларини янги демократик асосда барпо қилиш имконига эга бўлдилар.

Совет халқи, гитлерчи босқинчиларга қарши муқаддас урушда совет ижтимоий ва социалистик давлат тузумининг қудратли кучига таянди. Бу урушда улуғ социалистик давлат душманга қарши курашди. Большевиклар партиясининг СССР ни социалистик негизда саноатлаш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаш сиёсати Ватанимизни ўзгартириб юборди. Мамлакатимиз сталинча бешйилликлар даврида қолоқликдан қутилиб, тараққиёт йўлига ўтди. Халқимиз большевиклар партиясининг ва совет ҳукуматининг раҳбарлигида Ватанимизни актив мудофаа қилиш учун моддий имкониятлар яратди. Уруш бошланган чоқда СССРнинг иқтисодий негизи чор Россиясининг биринчи жаҳон уруши арафасидаги иқтисодий негизидан 4-5 марта устун турар эди. Тинч даврдаги қурилиш ишларини уюштиришда энг яхши шакл эканлигини кўрсатган совет ижтимоий ва давлат тузуми жиддий ҳарбий синов кунларида душманга зарба бериш учун халқнинг ҳамма кучини сафарбар қилишда ҳам энг яхши шакл бўлди. Урушнинг асосий оғирлигини ўз зиммасига олган Ватанимизнинг халқаро майдондаги обрўси ҳозир мислсиз ўсди. Дун'ёдаги ҳуррият парвар халқларнинг ҳаммаси СССРга чуқур ҳурмат блан қарамоқда ва СССРни гитлерчи ёввойилардан маданиятни қутқазиб қолган бир мамлакат деб билмоқда.

Жонажон большевиклар партияси ва совет ҳукумати теварагига маҳкам жипслашган совет халқи ҳозирги вақтда урушдан кейинги Сталинча бешйиллик планларни амалга оширишга зўр ғайрат блан киришди. Олдимизда ғоят катта ишлар турипти. Урушнинг оғир жароҳатларини тез даволаш ва социалистик қурилишда янги муваффақиятларга эришмоқ керак. СССРнинг иқтисодий кучигина эмас, балки ҳарбий қудратини ҳам мустаҳкамлаш керак, чунки фашизмни вужудга келтирган реакция кучлари ҳали йўқотилган эмас, улар қиличларини яна ялонғочлата бошладилар. Ўзининг сулҳпарварлик сиёсатига содиқ бўлган Совет Иттифоқи ҳуррият парвар инсоният душманларининг ҳарқандай хуружларига зўр хуш'ёрлик блан қарайди. Тинч меҳнат блан машғул бўлган совет кишилари истиқболга ишонч блан қарамоқдалар, чунки барча муваффақият ва ғалабаларимизнинг илҳомчиси ҳамда гениал ташкилотчиси бўлган ўртоқ Сталин большевиклар партиясига ва совет ҳукуматига раҳбарлик қилмоқда.

Ўртоқ Сталиннинг раҳбарлиги, унинг тарихдаги энг мураккаб воқиаларни ҳам мислсиз олдиндан кўра билиши Ватанимизнинг қудратини янада мустаҳкамлаш учун ишончли гаровдир.

Б. ЛЕОНТЬЕВ.

Илмий-техника конференцияси

Тошкент тўқимачилик институтида илмий-техника конференцияси бўлиб ўтди. Конференция тўртинчи бешйиллик планда Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантириш масалаларини муҳокама қилди ва шу блан бирга институт ходимларининг илмий ишлари якунларини кўриб чиқди. Ҳаммаси бўлиб 34 доклад эшитилди.

Конференциянинг бирлашган мажлисида техника фанлари доктори профессор Б. А. Левкович «Тўртинчи бешйилликда пахта саноатини ривожлантириш масалалари» тўғрисида доклад қилди. Докладчи пахта тозалаш заводларининг янги техника асосида қуроллантириш масалаларига алоҳида тўхталиб ўтди.

Техника фанлари кандидати М. К. Александров «Пахта тозалаш саноатини тиклаш вазифаси ва илмий-текшириш масалалари» тўғрисида қилган докладида кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаштириш, ишлабчиқаришни кенгайтириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш соҳасида илмий ходимларнинг вазифалари ҳақида атрофлича гапирди.

Доцент А. Б. Худковский пахта заводларининг ишлабчиқариш қудратидан фойдаланиш масалалари ҳақидаги докладида республика пахта тозалаш саноатида техника қувватидан фойдаланиш ҳақида принципиал таклифлар берди. Докладчи техника қувватидан талабга мувофиқ равишда фойдаланилса, республиканинг ҳозирги вақтда ишлаб турган пахта тозалаш заводларида пахтанинг 1950 йилдаги ҳосилини ҳам тўла тозалаш мумкин эканлигини айтди.

Академик В. И. Романовский Америка саноати тажрибаларидан кенг равишда фойдаланиб, ишлабчиқаришни контроль қилишда математик статистикасидан фойдаланиш тўғрисида доклад қилди.

Ўзбек хотин-қизларидан биринчи техника фанлари кандидати Мақсудахон Хожинованинг «Пахта тўқималарига намликнинг та'сири» деган мавзу'да қилган докладини конференция қатнашчилари катта қизиқиш блан тингладилар. Ўртоқ Хожинова шу мавзу'да Москва шаҳрида отоқли фан арбоблари ўртасида а'ло даражада диссертация ёқлаган эди. Мақсудахон ўз асарида, кийим кўп ювилса ҳам у ўз сифатини йўқотмаслиги учун зарур бўлган чораларни конкрет фактлар блан исботлаб берди.

Доцент И. Ўразов ҳам ўз докладини газлама сифатини оширишга бағишлади.

Доцент Алякринский илғор саноат корхоналарига раҳбарлик қилиш тажрибасини ўрганиш ва анализ қилиш асосида, ишлабчиқариш директорларига ёрдам бериш тартибларини айтиб берди.

Ф. ОМОНУЛЛА.

Особторг магазинларида

НАРХ - НАВО АРЗОН. — ЯНГИ МОЛЛАР КЕЛАЁТИР

СССР Савдо министрлигининг кейинги буйруғига мувофиқ, ҳамма магазинларда 2 июльдан нарх-наволар арзонлашди. Кечадан бошлаб Тошкент Универмагида ҳам саноат моллари янги нархларда сотила бошлади. Шу муносабат блан универмаг директорларидан ўртоқ Болдеров қуйидагиларни айтди:

— Савдо министрлигининг буйруғига мувофиқ, кенг исте'мол буюмлари ҳамда саноат моллари тобора мўл-кўл бўлади. Магазинимизнинг иккинчи кварталдаги мол обороти плани 55 миллион сўм эди, учинчи кварталда эса—100 миллион сўмга етказилади. Айниқса кузнинг яқинлашуви муносабати блан пойафзал ва уст-бош кийимлар илгариги ойларга нисбатан 3-4 баравар кўпайтирилади. Яқинда магазинимиз 50 вагондан иборат турли саноат моллари, шу жумладан июль ойининг 2-нчи ярмигача 19 вагон, тўқимачилик моллари, 9 вагон пайпоқ, 11 вагон пойафзал, 7 вагон уй-рўзғор буюмлари олади.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Ёш коммунистларни тарбиялаш —партия ташкилотларининг муҳим вазифаси

Яқинда, ЎзК(б)П Тошкент шаҳар комитети бюроси Фрунзе район партия комитетининг бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлиги масаласини муҳокама қилди.

Тошкент шаҳар Фрунзе райони ўз салмоғи блан шаҳарнинг катта районларидан бири. Бу районда иттифоқ ва республика аҳамиятига эга бўлган катта саноат корхоналари, чунончи: бирнеча фабрикани бирлаштирган тўқимачилик комбинати, Сталин номли Тўқимачилик машинасозлик заводи ва жуда кўп майда корхоналар бор.

Район партия комитетининг шу корхоналардаги бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлигининг сифати, яхши тажрибаларни тез фурсатда оммалаштира билиши, хато ва камчиликларни ўз вақтида тугата олиши, шу корхоналарнинг планни ўз вақтида бажаришида ҳал қилучи роль ўйнайди.

Афсуски, Фрунзе район партия комитети бўлимларининг мудирлари ва инструкторлар бошланғич партия ташкилотларига конкрет ва жонли раҳбарлик қилиш ўрнига, кўп вақтда корхонадан-корхонага юриш, инспекторлик қилиш блан шуғулланадилар, ва шу партия ташкилотининг ишини тўғри йўлга солиш учун етарлик маслаҳат бермайдилар.

Район партия комитети аппаратининг кўп ходимлари яқиндагина партия ишига кўтарилган ёш коммунистлардир. Шунинг учун ҳам райком секретарьлари Худойбердиев, Терентьев ўртоқлар райком аппаратидаги ходимларни тарбиялаши, уларга бошланғич партия ташкилотларига қандай раҳбарлик қилиш кераклигини ўргатишлари зарур эди. Ҳолбуки, райком секретарьларининг аппарат ходимлари блан кенгашлари камдан-кам бўлади.

Сталин номли Тўқимачилик комбинати партия ташкилотининг коммунистларини асоссиз равишда партиядан ўчириш тўғрисидаги қарори ўз вақтида район партия комитетида муҳокама қилинмади. Шаҳар партия комитети аралашгандан кейингина бу коммунистлар партия сафида қолдирилди.

Район партия комитети бошланғич партия ташкилотларининг ишлари блан яқиндан таниш эмас. Райком Сталин номли заводда ва Тўқимачилик комбинатида кадрлар ўртасида ишлаш соҳасидаги хатоларни тузатиш йўлларини ўз вақтида кўрсатиб берганда эди, ишчилар ўртасидаги қўнимсизлик кучайиб кетмаган бўлар эди.

Район партия комитети коммунистлар кам бўлган ташкилотларга айниқса қониқарсиз раҳбарлик қилмоқда. «Ташкоп-ремонт» артелидаги коммунистлар ўртасида партиявий-сиёсий ишлар олиб борилмайди. Қачон мажлис бўлиб ўтганлигини коммунистлар билмайдилар. Бу ерга район партия комитети инструкторларидан ҳеч ким келмайди.

Районда ёш коммунистларни тарбиялаш ишлари ҳам қониқарсиз. Партия устав ва программасини ўрганиш тўгаракларида машғулотлар ўтказилмайди. Шунинг учун ҳам кандидатларнинг кўпчилиги партияга ҳақиқий а'золикка ўтиш учун тайёрланмаган.

Бошланғич партия ташкилотларининг секретарьлари район партия комитетининг жиддий ёрдамига муҳтож. Буларнинг кўпчилиги яқиндагина партия раҳбарлик ишларига кўтарилган ёш коммунистлардир. Шунга қарамасдан, бошланғич партия ташкилотларининг секретарьлари учун семинар ёки тўгараклар тузилмаган.

ЎзК(б)П Тошкент шаҳар комитети Фрунзе район партия комитетига ва унинг биринчи секретари ўртоқ Худойбердиевга бошланғич партия ташкилотларига қониқарсиз раҳбарлик қилаётганини кўрсатиб ўтди. Шаҳар партия комитетининг бюроси шу жиддий камчиликларни тез фурсатда тугатишни район партия комитетига топширди. Барча район партия комитетларига Фрунзе район партия комитетининг ишидаги камчиликлар тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш топширилди.

СТАХАНОВЧИ ИШЧИЛАР ПАРТИЯГА КИРМОҚДАЛАР

(«Қизил Ўзбекистон»нинг махсус мухбиридан)

Марғилон ипак комбинатининг илғор стахановчилари большевиклар партияси қаторига кирмоқдалар. 1945 йили комбинатда ишчилар, инженер ва техник ходимлардан 95 киши ВКП(б) сафига қабул қилинган эди.

Қабул қилинганлар орасида ССР Иттифоқи Олий Советининг депутати, донгдор мотальчи Ибодатхон Акрамова, комбинат пиньяж фабрикасининг мастери Ганчукова, пиллакашлик фабрикасининг стахановчи мотальчиси Мария Стуликова, инженер Власкина ва бошқа ўртоқлар бор. Ўртоқ Ганчукова мастерлик қилаётган пиньяж фабрикасининг биринчи сменаси ишлабчиқариш планини доим 120—130 процент бажармоқда. Мотальчи Стуликова партия сафига киргандан кейин янада яхшироқ ишлай бошлади. У нормадаги икки қозон ўрнига уч қозонни бошқаришга кўчди ва йиллик топшириқни 5,5 ойда бажарди. Инженер Власкина коммунист деган улуғ номга муносиб бўлмоқ учун ғайрат блан ишлаб, ўз цехини ўпирилишдан чиқарди.

Донгдор мотальчи, СССР Олий Советининг депутати Ибодатхон Акрамова партияга киришни сўраб берган аризасида шундай деган эди: «Халқнинг менга билдирган зўр ишончи зиммамга ғоят катта вазифалар юклайди. Эндиликда мен коммунист сифатида бу вазифаларни жондилим блан адо этишга ҳаракат қиламан. Янгидан-янги муваффақиятлар қозониш учун курашаман».

Ўртоқ Акрамова партияга кириш олдидан берган ва'дасига амал қилиб, иккита ўрнига уч қозонда моталь қилишга кўчди ва йиллик планини 5 ойдаёқ ошириб бажарди. Ўртоқ Акрамова сталинча бешйиллик планни бажариш ва ошириб бажариш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, йил охиригача яна бир ярим йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олди.

Комбинат партия бюроси ВКП(б) сафига қабул қилинган ёш коммунистлар учун махсус партия тўгараги ташкил этди. Ҳозир, ёш коммунистлар партиянинг устав ва программаси блан, Совет Иттифоқининг халқаро ва ички аҳволи блан танишмоқдалар.

Қ. ЮСУПОВ.

Ҳарбий хизматчиларнинг оилалари ва кўп болали оналарга яқиндан ғамхўрлик қилайлик

Сурхондар'ё область меҳнаткашлари Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг оилалари ҳамда кўп болали оналарга яхши ғамхўрлик қилмоқдалар. Ватан уруши фронтларида ҳалок бўлган кишилар, шунингдек ҳозирда ҳарбий хизматдан бўшаб келаётган жангчилар ва кўп болали оналардан 23 минг 650 кишига моддий ёрдам бериб турилибди. Қишлоқ жойларида турувчи 19 мингдан ортиқ оиланинг томорқалари колхозлар томонидан ҳайдалиб, уларга экин экиб берилди.

Ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига ва кўп болали оналарга доимий ёрдам бериб туриш мақсадида яқинда район ижроия комитетлари ҳузурида халқ ёрдам фонди ташкил этилган эди. Бу тадбирни область меҳнаткашлари қизғин қарши олдилар. Қисқа вақт ичида халқ ёрдами фондига область меҳнаткашларидан 1 миллион 500 минг сўм пул, 54 центнер ғалла ва 600 центнерга яқин сабзавот маҳсулоти тўпланди. Армия хизматидан бўшаб келучи жангчиларнинг оилалари зарур нарсалар блан та'мин этилди. Биз 3500 га яқин оиланинг уйини халқ фонди ҳисобидан ремонт қилиб бердик. 8300 оила сигир ва қўй блан та'минланди. Уларга 6530 метр газлама берилди.

Учинчи навбат ҳарбий хизматдан бўшаб келучиларнинг оилаларига 100 килодан ғалла, сигири бўлмаган оилаларга сигир, қўй ва кийим-бошлар берилди.

Ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига ва кўп болали оналарга ғамхўрлик қилишда Денов ва Шўрчи район меҳнаткашлари алоҳида ватанпарварлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Шўрчи район меҳнаткашлари армия хизматидан қайтучиларни зўр тайёрлик блан кутиб олаётир. Район партия комитетининг хотин-қизлар иши бўйича бўлим мудири ўртоқ Хурсанд Хўжақулова бу ишда алоҳида ташаббус кўрсатаётир. Бунда ҳарбий хизматдан бўшаб келучиларга аталиб, икки ва уч хонали 24 та янги турар жой биноси қурилди. Уларнинг оилаларига 653 метр газлама, 145 бош сигир, қўй ва ҳар бир кишига 50-100 килодан ғалла берилди.

Жарқўрғон район Жарқўрғон қишлоқ советидаги «Меҳнат-роҳат» колхози раисининг ўринбосари ўртоқ Ойшахон Эргашева колхозда ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига, кўп болали оналарга ғамхўрлик қилишда ва армиядан бўшаб келаётган ўртоқларни кутиб олишда намунали иш қилди. Натижада колхозчилар яқинда кўп болали оналарга ва армия сафидан бўшаб келган кишиларга 27 бош сигир, 26 бош қўй, 50 килодан ғалла, 33 кубометрдан ўтин ва кийим-бош тўплаб бердилар. Кўп болали 13 оиланинг уй-жойи халқ фонди ҳисобидан ремонт қилиб берилди.

Турсуной САМИЕВА.

Сурхондар'ё область партия комитетининг хотин-қизлар ўртасида ишлаш бўйича бўлим мудири.

КИРОВ РАЙОНИДАГИ БОҒ-КЎЛ ҚУРИЛИШИДА ИШ БОШЛАНИШИ МУНОСАБАТИ БЛАН КЎП КИШИЛИК МИТИНГ

Кўркам қилиб безатилган қизил чойхона Тошкент шаҳридаги саккиз райондан келган ишчилар, хизматчилар ва уй иши блан шуғулланучи кишилар блан лиқ тўлган. Улар бугун пойтахтимизнинг Киров районида янгидан барпо этилаётган боғ-кўл қурилишида иш бошланиши муносабати блан чақирилган митингга тўпланганлар.

Тошкент шаҳар совети ижроия комитети раисининг ўринбосари, боғ қурилишининг бошлиғи ўртоқ Комилов митингни очиб, қисқача нутқ сўзлайди.

— Шу йил март ойида, — дейди ўртоқ Комилов, — ССР Иттифоқи Халқ Комиссарлари Совети Тошкент шаҳар хўжалигини яхшилаш юзасидан тарихий қарор чиқарди. Бу қарор пойтахтни обод қилиш ҳамда меҳнаткашларнинг маданий турмуш кечиришлари учун партия ва ҳукуматимиз, шахсан ўртоқ Сталин томонидан қилинаётган ғамхўрликнинг яққол намунасидир.

Бу қарорга мувофиқ пойтахтни обод қилиш юзасидан жуда кўп ишлар бажарилмоғи лозим. Киров районида янги дарахтзор боғ-кўл қурилиши ободончилик соҳасидаги ана шу энг муҳим тадбирлардан биридир. 350 гектар ҳажмида қурилаётган боғ Ўзбекистондагина эмас, ҳатто Ўрта Осиёда энг катта, гўзал боғлардан бири бўлажак. Бунда 5 гектар ҳажмида катта кўл, 2000 кишилик ёзлик театр, кишки кино-театр бинолари, стадион, сув-спорт станцияси ва бошқа маданий-маиший муассасалар қурилади.

Биринчи навбатда кўл қазилиб бўлиши керак. Уни 40 кун мобайнида битказиш мўлжалланади. Қурилишда шаҳар корхоналарининг ишчилари, хизматчилари, уй ишлари блан шуғулланучи кишилардан ҳар куни 2.500 киши қатнашиб туражак.

Минбарда ЎзК(б)П Тошкент шаҳар комитетининг секретари ўртоқ Нуриддинов.

— Партия ва ҳукуматимиз,— дейди ўртоқ Нуриддинов — Тошкент шаҳрини обод қилиш масаласи блан яқиндан шуғулланиб келмоқда. Биз ўз шаҳримизни Шарқда энг обод ва гўзал шаҳарлардан бирига айлантирамиз, бунинг учун ҳамма имкониятлар мавжуд.

Докладчи Сталинча янги бешйилликда шаҳар хўжалигининг бундан ҳам ривожланиши, меҳнаткашларнинг маданий ва маиший аҳволи яхшиланажаги ҳақида муфассал гапиради. Ўртоқ Нуриддинов Тошкент меҳнаткашлари қурилиш белгиланган муддатда ишга туширажакларига ишонч билдиради.

Сўзга чиққан ўртоқ Холмуҳаммедов (Октябрь районидан) ўзи бошчилик қилаётган бригада а'золари кунлик нормани ортдириб бажараётганини айтиб, Октябрь район меҳнаткашлари ер қазиш юзасидан берилган топшириқни белгиланган муддатдан илгари адо этажаклар, дейди.

Киров районининг участка бошлиғи ўртоқ Виленкин сўзга чиқади.

—Бизлар, Киров районли қурувчилар,—дейди у, —15 минг кубометр ҳажмидаги ер қазиш ишларини 30 кунда тамомлаймиз. Шу шарт блан Москва районидан келган қурувчиларни социалистик мусобақага чақирамиз.

Районлараро социалистик мусобақани уюштириш ҳақидаги таклиф митинг қатнашчилари томонидан қизғин қарши олинди. Минбарга Москва район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Тожиев чиқади. У, Москва район меҳнаткашлари Киров районлиларнинг чақириғини қабул қилганини ва ер қазиш ишларини муддатидан 5 кун илгари бажаришга ва'да берганини айтади.

Сўзга чиққан Куйбишев район партия комитетининг секретари ўртоқ Расулов район меҳнаткашлари номидан гапириб, улар ер қазиш ишларини 30 июльда бажаришга қарор қилганларини айтади ва Октябрь районли қурувчиларни социалистик мусобақага чақиради. Октябрь район участкасининг бошлиғи ўртоқ Скалкин қурувчилар номидан чақириқни қабул қилади. Митингда Марказий район меҳнаткашлари Ленин районлиларни социалистик мусобақага чақириб, топшириқни 27 кун мобайнида бажаришга сўз бердилар. Ленин районлилар эса топшириқни 20 кунда адо этишга қарор қилдилар.

Боғ-кўл қурилишида 1 июльда иш бошланиши муносабати блан ўтказилган бу митингга мингга яқин киши қатнашди. Митингдан сўнг қурувчиларга Янгийўл театрининг бир гуруҳ артистлари томонидан катта концерт қўйиб берилди.

Қолоқ район, колхоз, бригада ва звеноларга ёрдам бериб, уларда ғўза парваришини кучайтирайлик!

МАҚТАНЧОҚ РАҲБАРЛАР ВА ҚАРОВСИЗ ҚОЛГАН ҒЎЗАЛАР

(«Қизил Ўзбекистон»нинг Тошкент область мухбиридан)

Хўжаобод район колхозчиларининг вакиллари Бўка районининг ҳамма колхозларини, кўпчилик бригада ва звеноларининг пахта далаларини бирма-бир кўздан кечирдилар.

Бўка район партия комитетининг секретари ўртоқ Муллажонов бошчилигида Хўжаобод районига борган вакиллар: «ғўзани сифатли парвариш қилиб, ёппасига гуллатдик, шонани гулга, гулни кўсакка айлантириш учун ғайрат блан курашмоқдамиз» деб мағрурланган ва роса мақтанган эдилар. Лекин иш уларнинг мақтаганларича бўлиб чиқмади.

Бўка районининг раҳбарлари пахтачиликни юксалтириш, мамлакатга мўл ҳосил етиштириб беришдек мажбуриятни шараф блан бажариш ўрнига, кўзбўямачилик блан шуғулландилар. Улар чигитни экиб бўлдик, деб рапорт берганларида райондаги ўнлаб колхозларда ер ҳайдаш, экиш давом этаётган эди. Шунинг учун ҳам 932 гектар ернинг ғўзаси жуда кечки бўлиб қолди, 494 гектар ердаги чигит униб чиқмади. Район партия комитетининг секретарьлари ва бошқа раҳбар ўртоқлар пахта учун курашнинг биринчи шартини бажармай, катта хатога йўл қўйдилар, бу блан ўзларини ва давлатни алдадилар.

Биринчи чопиқ ҳапузгача тамом бўлган эмас. Биринчи чопиқ 50 кундан ортиқ кечиктириб юборилди. Сводкада эса, фақат Ленин номли колхозда бир марта чопилган 3 гектар ғўза борлиги кўрсатилган. Текшириш бригадаси Ленин номли колхозда 3 гектар эмас, балки 57 гектар ғўза ҳали ҳам биринчи чопиқ қилинмаганини аниқлади. Колхознинг бригада бошлиғи Қосимов колхозчиларга «ғўзани чуқур чопиб овора бўлманглар, ўтини йўқотсаларингиз кифоя, кейин культивация қилиб қўямиз» деб бирнеча ўн гектар ғўзани парваришсиз қолдирган. Бу колхозда 80 кун илгари экилган ғўзалар парвариш қилинмаганидан гуллаш у ёқда турсин, ҳали шоналаган ҳам эмас. 490 гектар ғўзадан 403 гектари «хўжа кўрсин» учун қирма чопиқ қилинган. Бундай ғўзалар райондаги колхозларда бирнеча ўн гектарни ташкил этади.

Ҳозирги куннинг асосий вазифаси ғўзани суғориш, чопиб, культивация қилиш, агротехника қоидаларини тўла бажариш блан пахта ҳосилини оширишдан иборатдир. Пахтачиликни юксалтиришнинг Сталинча программаси шуни талаб қилади. Афсуски, айрим колхозларда ғўзани парвариш қилишда хатоларга йўл қўйишдан ташқари жиноий ҳаракатлар ҳам рўй бермоқда.

Масалан, Бўка қишлоқ советидаги Куйбишев номли колхознинг (раиси Исмоилов) бригада бошлиғи Уммат Ҳатамов 0,05 гектар ғўзани бузиб, ўзи учун мош экан. Киров қишлоқ советидаги «Ленинизм» колхозида (раиси Ёқуб Абдуллабеков). Холтўра Ғойибов бригадасида 0,20 гектар, Солиқов бригадасида 0,05 гектар ернинг «ғўзаси бўлмади» баҳонаси блан бузиб бошқа экин экилган. Бундан ташқари Солиқов бригадасида 13 гектар, «Янги турмуш» колхозининг 5-нчи бригадасида 6,5 гектар ғўза суғорилмай қуритилган. «Коммунизм» колхозида ҳам 4 гектарга яқин мана шундай ташландиқ ғўза бўлгани ҳолда колхоз раиси Аҳмедов текшириш бригадасидан яширган. Бундай жиноий ҳаракатларга кескин зарба берилмаган.

Райондаги колхозларда суғорилмаган ғўзалар жуда кўп. Ғўзалар сувга муҳтож бўлиб, сарғайиб, баргини ва шонасини тўкиб, қуриш олдида турибди. Ғўзани суғориш учун берилган сувдан тўғри ва тўла фойдаланишга етарли э'тибор берилмайди. Сувчилар тажрибали кишилардан танлаб қўйилмаган. Ҳозиргача чигит суви блан қолдирилган ғўзалар анчагина бор. Ҳалигача қадар биринчи суғориш тамом бўлмагани да'вомизни исбот қилади. Шунингдек ғўзани иккинчи суғориш плани 43,5 процент, учинчи суғориш эса, 2,5 процент бажарилган. Қуйбишев номли колхозда ғўзани суғориш учун берилган сувнинг бир қисми кўчаларга оқиб исроф бўлмоқда ва бир қисми эса, Муродовга ўхшаган шахсларнинг 0,25 гектарлаб томорқасидаги экинларга сарфланмоқда.

Район раҳбарлари давлатдан қўшимча ўғит талаб қилмоқдалар. Аммо олинган ма'дан ўғитларни эҳтиёт қилиб, ғўза тагларига солиб озиқлантиришга жиноятkорона бепарволик блан қаралмоқда. Пахта майдонининг 27 процентигагина ўғит солинди. Колхозларда ма'дан ўғит солишда қўпол хатоларга йўл қўйилмоқда. Айрим колхозларда ўғит майдаланмай ғўза ораларига пала-партиш ташланаётир. Бўка қишлоқ советидаги Қуйбишев номли колхознинг Ҳатамов бригадасида берилган ма'дан ўғит эгат бошларига кўмилиб сув қўйилган.

Районда асосий куч ғўза парваришига сафарбар этилган, кўпчилик колхозчилар кунлик топшириқни ошириб бажараётир, деб таҳминланади. Ҳақиқатда эса, бундай эмас. Ҳали фойдаланилмаётган одам резервлари жуда кўп. Тузилган сводкаларда прогулчилар, норма бажармовчилар сун'ий равишда камайтириб кўрсатилади. «Коминтерн», «Ленинизм», Юсупов номли колхозларда бир кунда 34 киши нормасини бажармаган. Коммуна, Сталин номли колхозда июньнинг 20 кунида 225 киши прогул қилиб, 338 киши нормасини бажармаган. «2-бешйиллик» колхозида 48 киши бир кун колхозда, иккинчи кун ўз томорқасида ишлайди. Ҳамма колхозда ҳам сводкага киритилмай қолган кишилар ўнлаб, ҳатто юзлаб топилади.

МТС дирекцияси универсалларини ўз вақтида ремонт қилиб тайёрламаганидан, ғўзани шахмат усулида культивация қилиш плани бажарилмади. Пландаги 46 универсалдан 28 таси далага чиқарилган бўлса ҳам буларнинг 50 процентдан ортиғи ҳар хил сабабларга кўра ишламай бекор туради. Тракторларнинг иш унуми жуда ҳам паст. Ўрта ҳисоб блан ҳарбир тракторнинг норма бажариши 6 гектардан ошмайди. Ёнилғи, мойлаш материаллари олдиндан тайёрлаб қўйилмагани сабабли, тракторларнинг кўпчилиги ёнилғисиз қолиб ишламайди.

Бўка район партия комитети ва унинг секретари ўртоқ Зокиров, район ижроия комитети ва унинг раиси ўртоқ Расулев район техника экинлари бўлими ва унинг бошлиғи ўртоқ Ҳасанов пахтачиликни юксалтириш программасининг биринчи йил вазифаларини садоқат блан бажариш ўрнига, кўзбўямачилик қилиб, ғўзанинг кўкига мағрурланиб, ҳамон бепарволик ва бепарволик қилмоқдалар.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

ТРАКТОР КУЛЬТИВАЦИЯСИ ЮҚОРИ СИФАТЛИ ЎТМОҚДА

Бизнинг колхоз бу йил 271 гектар ерга чигит экиб, давлат планига мувофиқ 25 центнердан ҳосил беришимиз керак. Колхозчиларимиз ҳар гектардан энг ками 30 центнер ҳосил бериш учун курашмоқдалар.

Колхозимизда ҳозир учинчи чопиқ тамом бўлиш олдида туради. Универсалчи Ёқубжон Асқаров трактор сеялкаси блан 200 гектар ерга чигит экиб берган эди. Асқаров ўзи эккан ғўзаларни ҳозиргача 3 марта трактор блан культивация қилиб берди.

Культивациянинг сифати колхозчиларимизни яхши қаноатлантиради. Шунинг учун уларда бу йил пахтадан мўлжалдаги ҳосилни олишга бўлган ишонч тобора мустаҳкамланмоқда.

Қаландар МАДАЛИЕВ.

Охунбобоев районидаги 1-нчи МТС хизмат қиладиган Калинин номли колхознинг раиси.

КОНСУЛЬТАЦИЯ

ҒЎЗА ЎРГУМЧАК КАНАСИНИНГ КЎПАЙИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАСИН!

Ўргумчак кана бизда ғўзанинг энг катта кушандаси ҳисобланади. Бу кушанда кўпайиб кетган айрим участкаларда ғўза ҳосили жуда камайиб кетади.

Ўзбекистонда бу зараркунанда дастидан ҳар йили умумий пахта ҳосилининг ўртача 3—6 проценти камаяди.

Ўргумчак кана пахта сифатини ҳам бузади. Бундан ташқари ғалладан бошқа барча экинларни зарарлайди.

Бу йил қишнинг юмшоқ келиши орқасида ўргумчак кананинг анча эрта кўпайиб, ғўзада барвақт пайдо бўлиши кутилади. Шунинг учун ҳозирдан бошлаб ғўзаларни пухта текшириб бормоқ, ўргумчак кананинг нишонаси кўринишини блан унга қарши кураш бошлаб юбормоқ зарур. Текширишда ғўза пайкалининг четларини ва ҳар беш кунда пайкални бурчакма-бурчак оралаб ўтиш блан ўрталарини кўздан кечириш керак.

Текширишда ўргумчак кана тушган ерлар у қадар кўп бўлмаса, шу зарарланган ерга 5-6 метр кенгликда дори пуркалади. Ўргумчак кана ғўза пайкалининг четларида бирнеча жойида пайдо бўлса, пайкалнинг бутун айланаси 5-6 метр кенгликда пуркалади. Агар бу зараркунанда пайкал четларидан ташқари, ичкарисида ҳам бирнеча жойда учраса, мазкур ғўза пайкалининг ҳаммаси пуркалади.

Ўтган йили ўргумчак кана кўплаб пайдо бўлиб, бу йил онда-сонда кўрина бошлаган пайкаллар ҳам тезда ёппасига пуркалади.

Пуркаш дориси ярим даражали олтингугурт-оҳак қайнатмасидан иборат бўлиб, эрта блан ёки кечки салқинда ҳар гектарга 750—1200 литр ҳисобидан пуркалади. Пуркаш иши кечроқ, я'ни июль ўрталаридан бошлаб ўтказиладиган бўлса, дори миқдорини ғўзанинг қандай ўсганлигига қараб ҳар гектарга 1200-2000 литр сарф этилади.

Ўргумчак канага қарши олтингугурт кукунига баравар миқдорда оҳак, кул ёки кўча чанги қўшиб чанглаш ҳам мумкин. Чанглашда ҳар гектар ғўза пайкалига 20 килограммдан олтингугурт ва оҳак олинади. Оҳак ўрнига олинадиган кул ёки кўча чанги ҳам 20 килограммдан қўшилади.

Гоурдон олтингугурт рудаси ёки олтингугурт концентрати ҳеч нарса аралаштирмасдан ҳар гектарга 40 килограмм миқдорида ишлатилади.

Июль ойи охиридан бошлаб ишлатилганда олтингугурт ва оҳак миқдори 30 килограммдан қилиб олинади.

Кузда, кўсак очила бошлаганда, пахтани ифлосламаслик учун пуркаш ўрнига чанглаш керак.

Ўргумчак кана асосан ғўза пайкали четларидаги увот ўтларида урчийди. Унинг ғўзага ўтишига йўл қўймаслик учун ҳар 1 литр сувга совун заводининг ташландиқ ишқоридан 100 грамм қўшиб ёки ярим даражали олтингугурт оҳак қайнатмаси ёки 2 процентли минерал мой эмульсияси (мазут) пуркалади.

Шундагина бу зараркунанда офатидан қутилган бўламиз.

Профессор В. В. ЯХОНТОВ.

ШОИР ХОТИРАСИ

(Шоир Ҳамид ОЛИМЖОНнинг вафотига икки йил тўлиши муносабати блан)

Жисмимиз йўқолур, ўчмас номимиз,
Ғалаба тўйида бўламиз биз ҳам.

деган эди машҳур шоиримиз Ҳамид Олимжон. Дарҳақиқат, у ҳали ғалаба тўйимиз бошланмасидан, 1944 йил 3 июльда орамиздан йўқолди. Бироқ унинг ўйноқи сози, ғалабамиз куйини куйлаган ше'рий овози, ғалаба кунларимизда биз блан ҳамоҳанг, ҳамовоз бўлиб жаранглаб турди. Чунки у шодлик, озодлик ва бахт-саодатнинг абадий куйчиси эди.

Шодлик йўлга бошлади мени,
Бахтиёрлик бўлди одатим.
Шоир бўлиб шодлик ва бахтни
Куйламаклик зўр саодатим.

Шундай... Етук олим, исте'додли адабиётшунос, тарихчи, ўткир журналист, йирик маданият арбоби ва оташин ватанпарвар, отоқли ҳаёт куйчиси бўлган шоир Ҳамид Олимжон, ўзининг ҳар сўзида ва яратган ҳарбир ҳаётбахш ше'рий сатрида—ашулаларида яшамоқдадир.

Ҳамид Олимжон, ўзбек совет адабиётига тетик фикр, бақувват онг, ўткир қалам блан кирган ва ўзининг кенг ижодий фаолияти блан ўзбек совет адабиётининг йирик намояндаларидан бири бўлиб қолган эди. У ўзининг 20 йиллик ижодий фаолиятида озод халқи, севимли ватани, ундаги бахтли ҳаётни ва бу ҳаёт ижодчиси бўлган доҳийларимизни самимият блан таранnum этиб келди.

Эркин қалам... кенг ранг-баранг мавзу'... шоирни ҳамма вақт ўз кучоғига тортди. Булар Ҳамид Олимжон учун илҳомнинг битмас-туганмас бир олами бўлди.

Ҳамид Олимжон ўтмишда қанчадан-қанча кишилар етолмаган бахтга муяссар бўлиб, толиқ гулистонида бахтини топган кишилар блан яшаётганлиги учун ўзида йўқ қувонди.

Толиқим шулким, ватанда бир гулистон танладим,

Бахтни топган эл блан ёндош бўлиб отдим одим.

Шунинг учун шоир, бахт топган шу ватанини, бу бахтга бошлаган халқини жон-дилидан севди ва бутун туйғуларини, севинч ва миннатдорлик сатрларини улар қаршисига тўкди.

Бир ватаним, ҳар гулистонида мангу гулбаҳор
Бир ватаним, бунда элнинг бахти мангу барқарор.

Шоир бу ватанини ёлғиз кўрмайди.

Москвадир суянган тоғи,
Гуржистондир севган ўртоғи...

Ватанини бундай кўркамлаштирган, улуғ Москвага улаган, қардош ўлкаларга ошна қилган нарса халқлар бирлиги, дўстлиги, ҳамкорлигидир. Бу тўлғин ҳаётни, бу бахт, бу қувончларни, шу ҳамкорлик ва меҳнат орқасида келганлигини кўрди.

Колхоздаги хур ҳалол меҳнат,
Шудир бахтим, шудир иқболим.

Ватан уруши шоир мавзу'ини ўзгартди. У қаламини тиғ қилиб, ўз ижодини жангга, ғалабага сафарбар қилди. Энди унинг илҳоми, гоҳ кўзига қон тўлиб жанг майдонларига кетаётган йигитга, гоҳ душманга ғазабда кўзда ёш блан ёрини кузатиб қолаётган икки кунлик келинчакка, гоҳ етим қолган гўдак, гоҳ мамлакат ичкарисидаги қаҳрамонона меҳнатга қараб учди. Шоирнинг бахт ҳақида куйлаган сатрлари энди ўч, қасос ўқи бўлиб, йиртқич ёв бошига отилди:

Ватани ишқида оёққа турган ҳарбир йигитга, шу қаторда шоирга ҳам шу кунлар қўлига қурол олиб, устига шинель кийишга тўғри келди. Шоир бу шинель кийиш мажбуриятини реалистик буёқларда тасвирлаб деди:

Марғилонда тўқилган
Йўл-йўл шойи беқасам,
Минг марта яхши эди
Ичмаганимда қасам.
Лекин сени устимга
Катта бир ғам кийгизди.
Синглим, қариндошларим,
Отам—онам кийгизди.

Бу сатрлар, тинчлигини бузиб, кийимини ўзгартишга мажбур қилган душманга қарши оёққа турган йигитларнинг туйғуси эди. Бу сатрлар, ватанини поймол қилаётган ваҳшийларни қувиш учун отланган ватанпарварларнинг туйғуси эди. Бу сатрлар, қардош дўстларини ваҳшиёна ўлдириб, ёш гўдакларини етим қилган фашизмга қарши отилган азаматларимизнинг туйғуси эди. Улар «ўлимдан қўрқмаган эрлар қонидан, жуда табаррукдир қизарса тупроқ» деб ҳаммани баробар ўч ғазотига, жангга чақирди.

Бўлсин десанг дун'ё сенга кенг,
Қолсин десанг қўлингда эркинг,
Бўлай десанг сен оламга тенг,
Бўлмай десанг ёвларга ҳаммол
қўлингга қурол ол!

Ватанпарварлик, халқига садоқат шоирнинг шиори бўлди. У шу йўлда қурбон бўлишни ҳам шараф деб билди.

Дун'ёда албатта бир ўлмак борку,
Ҳеч ажаб эмасдир ўлсак жанг аро.
Ёв блан курашда оқса қонимиз,
Бўлмай эл олдида юзимиз қаро.

Ҳамид Олимжон камолатга етган, ҳаёли кенг, чуқур фикрли шоир эди. У сиёсий лирикани олға суриши блан бирга, ишқий интим лирикада ҳам лирик шоирларимизнинг усталаридан бири эди.

Шоирнинг кенг ва салмоқли ижодида жуда кўп актуал ҳаётий мавзу'лар ўрин олди. Унинг совет ёшларидаги бахтиёрлик, севги, вафо ва садоқат мавзу'ида яратган «Бутун олам бир оппоқ сена», «Ишқим бордир ўша оҳуда» каби интим лирикалари ва бошқа мавзу'лардаги «Маҳорат», «Ота ҳаётидан», «Бахтлар водиси» каби қатор жанговар ше'рлари, шоирнинг поэтик маҳоратини кўрсатувчи, ўзбек совет лирикасининг дурдоналари бўлиб қолди.

Шоир Ҳамид Олимжон «Икки қизнинг ҳикояси», «Жангчи Турсун», «Раксананинг кўз ёшлари» каби сиёсий, бадиий юксак балладалар ва «Ойгул ва Бахтиёр», «Зайнаб ва Омон», «Семурғ ёки Паризод ва бун'ёд» каби ажойиб поэмаларнинг ҳам авторидир. У ўз ижодининг сўнггида «Муқанна» драмаси блан етук драматург сифатида ҳам ўз қобилиятини кўрсатди.

Ҳамид Олимжон фақат шоир, уста таржимон, драматург ва адабиётшуносгина эмас эди. У ўзбек совет адабиётчилигида кўрсатган хизматлари ва жамоатчилиги блан давлат арбоби, ўзбек интеллигенциясининг илғор намояндаларидан ҳам эди. У Ўзбекистон Фанлар академиясининг корреспондент а'зоси деган катта илмий унвонга эга бўлди.

Шоиримиз Ҳамид, фожиали вафот қилди. Лекин унинг овози янграмоқда.

Йигитлар сен учун жангга кирганда,
Ботирлар осмонда берганида жон,
Кўзидан қон оққан ёвни кўрганда,
Сенинг енгишингга келтирдим имон.

деб ғалабага ишонч блан яратган сатрларини, ғолиб халқимиз қайта-қайта ўқийди, шу блан севимли большевик шоирини абадий ёдлайди.

Уткур РАШИД.

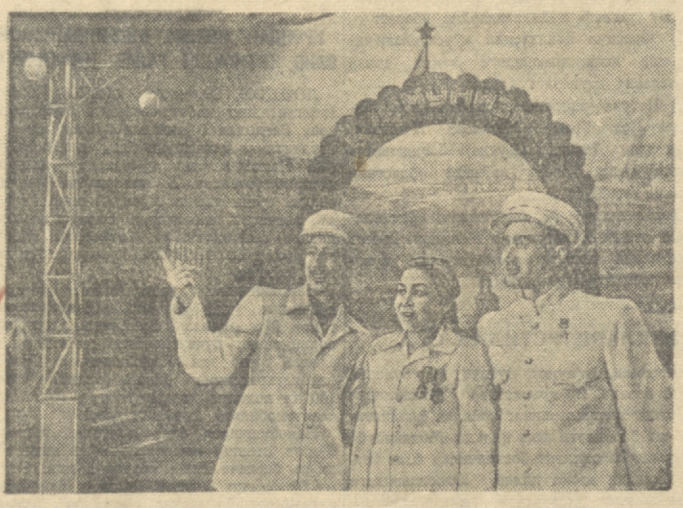

«Муҳаббат» пьесаси Ленин орденли Ҳамза номли Ўзбек давлат академик театри саҳнасида. **Суратда: 7-нчи кўриниш.** Чапдан ЎзССР да хизмат кўрсатган артист **Олимхўжаев** — Етов ролида; артист **Султонова** — Жўрахон ролида ва ЎзССР Халқ артисти **Шукур Бурҳонов** — Равшан ролида.

И. Глауберзон фотоси.

„МУҲАББАТ" ТЕАТР

Ҳамза номидаги Ўзбек давлат академик драма театри драматург Ш. Туйғуннинг «Муҳаббат» номли комедиясини саҳнага қўйди.

Бу комедияда, ўзбек драматургиясида биринчи марта, колхоз қишлоғининг урушдан кейинги тинч даврда кечираётган ҳаёти кўрсатилди.

Мамлакатимиз Сталинча янги бешйиллик даврига, халқ хўжалигининг барча соҳаларида катта қурилишлар даврига кирган бир вақтда, совет адабиёти олдига ҳам катта-катта ва муҳим вазифалар қўйилди. Янги даврдаги янги воқиаларнинг бадиий ифодасини топа билиш, янги одамларнинг типик образларини яратиш—ёзувчиларимизнинг шарафли бурчидир. Бу жиҳатдан, ўртоқ Туйғуннинг янги идеяларни олға сурган бу асари томошабинларга мақбул бўлди.

Комедияда бир пахтакор колхознинг шу кунлардаги ҳаёти тасвирланган. Уруш йилларида бутун ишни ҳарбий изга солиб бўлган колхоз энди тамом бошқача йўсинда яшай бошлаган. Колхозчилар пахта ҳосилини ошириш учун кураш олиб бориш блан бирга, ўз турмушларини фаровон ва чароғон қилиш, маданий яшаш соҳасида ҳам иш олиб борадилар. Асарда колхоз қишлоғини электрлаштириш учун кураш тасвирланади. Асардаги бу идея жуда тўғри ва актуалдир.

Комедияда ҳозирги колхоз қишлоғида бўлган барча кишилар типиклаштириб кўрсатилади. Колхоз раиси Жўрахон опа, урушдан ғалаба блан қайтиб келган йигитлар—Равшан, Ўтабой ва Етов, колхозчилардан Рустам ота ва бошқалар, идора хизматчилари, кекса рус Иван Сергеевич, фронтчиларнинг онаси, мақтанчоқ Мансурий ва бошқалар...

Автор мана шу одамлар орқали турмуш масалаларини, янги иш масалаларини, кишиларнинг характерларини, улардаги ўзгаришларни саҳнага олиб чиқади.

Ватан уруши йилларида колхозга фидокорлик блан раҳбарлик қилган Жўрахон опа, уруш тугаш олдида эри тўғрисида «қора хат» олади, қаттиқ ғам чекади. У ишдан совийди. Лекин кўпчиликнинг та'сири остида, яна тетикланади, колхозга янги ғайрат блан раҳбарлик қилишда давом этади.

Совет Иттифоқи Қаҳрамонларининг типик образи сифатида тақдим этилган Равшан урушдан қайтиб келиши блан Жўрахон опанинг ёнига кириб, колхозда ГЭС қурилишига раҳбарлик қилади, колхоз партия ташкилотининг секретари бўлади.

Равшаннинг дўсти Етов урушдан қайтиши бланоқ қишлоқда кайфи-сафога берилади, иш қилгуси келмайди. Мен қиладиган ишимни фронтда қилиб келганман, бундан кейин ишламасам ҳам бўла беради, деган кайфиятда юради. У меҳнат жараёнида қайта тарбияланади ва ҳаммом қурилишида актив ишлайди.

Колхозда қиладиган ишининг тайини йўқ мақтанчоқ А'зам Мансурий ҳам, худди Етов каби, бора-бора ишга тортилади.

Кейинги икки типга қарама-қарши қилиниб, Равшан блан бирга, Ўтабой қўйилади. Ўтабой, ярадор бўлишига қарамай, колхоз ҳаётининг энг оғир участкаларида ишлайди. У ўз бахтини Ватан саодатида ва шу саодат йўлида қилинган фойдали меҳнатда деб билади.

Кекса рус Иван Сергеевич ўзбек колхозининг чароғон бўлиши учун кечаю-кундуз тинмай ишлайди. Автор бу кишининг ўзбекларга бўлган муносабати орқали халқлар орасидаги мустаҳкам дўстликни гавдалантиради.

Асардаги Рустам ота ўзбек кексаларининг характерли намояндасидир.—У ёшларга ота, ҳаммага меҳрибон ва қадрдондир.

«Муҳаббат» асари комедия деб аталган. Бу тўғри. Чунки унда комедиянинг шарту-шароитларига жавоб берадиган материал бор.

Асардаги ишқий можара комедия учун муносиб материалдир. Равшан Сожидани севади. Етов Солиҳага ошиқ. Жўрахон опа оиласидаги бу икки қиздан ташқари, Соҳиба деган яна бир қизи бор. Равшан блан Етов қизларни бир-бири ила адаштириб юрадилар. Кулги шу ердан келиб чиқади.

Асардаги Етов блан Мансурий типлари комедия учун муносиб иккинчи материалдир.

Етов жуда характерли, кулгили тип. У, урушдан орден тақиб саломат келганлигини пеш қилади ва ба'зи кишиларга ўхшаб, урушда қозонилган ғалабани мамлакатдаги фидокорона меҳнат блан мустаҳкамлаш зарурлигини тушинмайди. Унинг характеридаги енгилтаклик Етовни шундай хаёлга олиб келади. Шунинг учун у нуқул мақтанади. Уни меҳнатга да'ват қилганларида, урушнинг тугаб кетганига афсусланиб ҳам қўяди. Етовнинг бундай ҳатти-ҳаракати ва сўзлари томошабинларда кулги пайдо қилади.

«Муҳаббат» комедиясининг муваффақиятли чиқишида, драматург блан бир қаторда, театр коллективининг ҳам хизмати катта. Режиссёр Амин Турдиев асарни тўғри талқин эта билган, постановканинг оригиналь чиқиши устида анча ижодий иш олиб борган. Артистлар ўз рольларини асосан яхши ижро этганлар.

Бу комедияни кўрган томошабин, аввало, Етов ўйинидан хурсанд бўлади. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлардан Олимхўжаев блан Наби Раҳимов эсда қоладиган тип яратганлар. Олимхўжаев Етовни бошдан-оёқ ижод қилган. Наби Раҳимов Олимхўжаевга қараганда ҳам табиийроқ ўйнайди. Ҳар иккала сан'аткорнинг ўйини ҳам бизга манзур бўлди.

Пьесанинг асосий қаҳрамонларидан Равшан образи гарчи, муваффақиятли чиққан бўлса ҳам ҳар ҳолда унда партия ташкилотчисига хос салобат, камтарлик ба'зи ҳолларда етишмайди. ЎзССР халқ артисти Шукур Бурҳонов ўз ролини эсда қолдирадиган, та'сирли қилиб муваффақиятли бажарди. Аммо темпераментли бу актёр, ба'зан образдаги камчиликни чуқурлаштиради, ортиқча ҳаяжонга берилиб кетади.

Томошабин А'зам Мансурийдан ҳам миннатдор бўлади. Бу олам илгари серган, кам иш эди, кейин кўпроқ иш қиладиган, камроқ гапирадиган бўлиб қолади. Артист Ғани А'замов бу характерли рольни яхши бажарса ҳам, унда илгариги роль ижроларининг такрорланиши кўриниб туради.

Ўзбекистон ССР Халқ артисти Замира Ҳидоятова Равшаннинг опаси ролида жуда яхши ўйнайди.

Колхоз раисаси Жўрахон опа ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Тошхон Султонова ижросида жуда серзарда бўлиб кўринади. Унда айриликдаги хотинларнинг симмоси табиий бўлиб гавдаланмайди. У бўлар-бўлмасга қовоғини солади, одамларни жеркади. ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Мар'ям Ёқубова бу рольни анча муваффақиятли ижро этди, образдаги камчиликни бир мунча енгиллаштиришга муваффақ бўлди.

Артист Ҳамид Наримонов ижросида Рустам ота, Ил'ёс Ғиёсов ижросида биринчи чол, Миробид Мусаев ижросидаги кекса колхозчи ҳам эсимиздан чиқмайди.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Холида Хўжаева Сожида ролини, Зайнаб Садриева Солиҳа ролини, Мақсуд Юсупов блан Омон Ёқубов Ўтабой ролини дуруст бажардилар. Аммо Холида Хўжаева ва Зайнаб Садриевалар ижросида қизлар ғоят енгил табиат бўлиб кўринадилар.

Рассом Ҳ. Икромов маданий колхоз қишлоғи ва ГЭСнинг ишга туширилиши манзарасини яхши чизиб берган.

Аммо томошабинларга манзур бўлган «Муҳаббат» комедиясининг ўзида ҳам, постановкасида ҳам бирмунча камчиликлар бор.

Асардаги биринчи камчилик шундан иборатки, колхоз раиси Жўрахон опа ҳаддан ташқари фожиий тип қилиб берилади.

У, тўрт йил давомида яхши ишлаган. Ҳукуматимиз уни бирнеча марта мукофотлаган. У—активистка, ташкилотчи, курашчи аёл. Аммо, эри ҳақида ёмон хабар келиши блан, қўл-оёғи бўшашади. Шахсий фожиаси туфайли, давлат ишини ташлаб кетгуси келади.

Бу ерда икки нарса характерли. Биринчиси шуки, Жўрахон опанинг бу катта фожиасининг ўзи бир драма учун материалдир. Бу воқиа комедия жанридаги асар учун оғирлик қилади. Иккинчиси шуки, Жўрахон опа саҳнада колхоз раҳбарларининг типиклашган образи сифатида кўринади. Шунинг учун ҳам унинг шахсий фожиани енгишдаги иродаси бўшлиги, ғам олдида катта сабот сақлай олмаслиги характерли эмас. Жўрахон опа фожиасини ё асардан олиб ташлаш, ёки енгиллаштириб, уни асардаги воқиага уйғунлаштириш керак бўлади.

Асардаги иккинчи камчилик шундан иборатки, асарнинг асосий ғояси бўлган колхозни обод қилиш, электрлаш масаласини йирик пахтакор колхозда пахта учун кураш блан боғлаб олиб боришда бир мунча етишмовчиликлар бор.

Асардаги учинчи камчилик шундан иборатки, унда такрорлашлар жуда кўп. Етов: «Ўсипсан, ўс!» деган иборани жуда кўп такрорлайди. Бу ибора ўринли такрорланганда томошабин кулади, ўринсиз такрорланганда ғижиниб ўлтиради.

Шунингдек пьесада пионер қизнинг муҳаббат можараси ичига киритиш ҳам ғайри табиий бир ҳол.

Асарнинг қисқартириш мумкин бўлган ўринлари ҳам бор. Чунончи, сўнгги кўринишда, ГЭС ишга туширилгандан кейин давом этадиган воқиа ортиқча. Равшан блан Сожида топишганини ҳамма билади. Буни яна такрор кўрсатишнинг кераги йўқ.

Булар ҳаммаси тез кунда тузатса бўладиган нуқсонлардир. Бу нуқсонларни иш даврида йўқотиб юборса мумкин.

Шундай қилганда, колхоз қишлоғининг урушдан кейинги ҳаётини тасвирлаб берган «Муҳаббат» комедияси анча вақтгача саҳнамиздан тушмайди.

Ҳамид ҒУЛОМ.

„Тўртлар конференцияси“ теварагида

ПАРИЖ, 29 июнь (ТАСС махсус мухбиридан). Министрлар Кенгашининг бугунги мажлисида бирқанча муҳим масалалар муҳокама қилинди.

Италиянинг ҳарбий-денгиз флотини чеклаш масаласи юзасидан қарор қабул қилинди. Франция делегациясининг крейсерлар тўғрисидаги таклифи ва совет делегациясининг эсминслар тўғрисидаги таклифи бу қарорга асос қилиб олинди. Италия флотининг тақдири блан боғлиқ бўлган бошқа масалаларни тайёрлаш ҳарбий-денгиз экспертлари комитетига топширилди.

Француз делегацияси Италия-Югославия чегараси ва Триест тўғрисида янги таклиф киргизди. Бу лойиҳа масалани вақтинча 10 йил муддатга ҳал этишни кўзда тутади. Лойиҳанинг тузилиши жуда мураккабдир. Лойиҳадаги асосий масалалар қуйидагилардан иборат:

Триест ва унинг атрофидаги ерлар 10 йил муддатга автоном область қилинади. Бу автоном область тўрт буюк иттифоқчи давлат ва Югославия ҳамда Италия томонидан биргаликда идора қилинади. Бу областъ территориясининг бутунлиги Бирлашган миллатлар ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши томонидан та'мин этилади.

Автоном областьнинг губернатори Италия блан Югославиянинг келишувига мувофиқ тайинланади. Агар бу икки мамлакат бир қарорга келаолмаса, губернаторни тўрт буюк иттифоқчи давлат тайинлайди.

Яширин овоз бериш йўли блан умумий сайлов ҳуқуқи асосида бутун аҳоли томонидан сайланадиган мажлис областьда қонун чиқарувчи ҳокимият бўлади. Ижрория ҳокимияти ҳукумат кенгаши қўлида бўлади. Бу кенгаш 6 а'зодан иборат бўлиб, улар тўрт буюк иттифоқчи давлат, Югославия ва Италия томонидан тайинланади. Губернатор ҳукумат кенгашининг раиси бўлади. Қонунлар ва суд муассасалари аҳолининг тил, мактаб соҳасидаги ва ижтимоий вазифаларда ишлаш соҳасидаги ҳуқуқларни та'мин этмоғи лозим.

Низомларнинг пухта бажарилишини текшириб туриш ва юз бериши мумкин бўлган жанжалларни ҳал этиш Контроль Кенгаши зиммасига юкланади. Бу контроль кенгаши тўрт буюк иттифоқчи давлатнинг Бирлашган миллатлар ташкилоти Хавфсизлик Кенгашидаги вакилларидан иборат бўлади.

Бу лойиҳанинг асосий мазмуни шундан иборат. Франция ташқи ишлар министри, бу лойиҳа жанжалли ва муҳим масала юзасидан бир қарорга келиш йўлида яна ҳаракат қилиб кўриш учун асос бўлаолади деб ишонаман, деди.

Совет делегацияси бу янги лойиҳа қониқарли эмас, чунки бу лойиҳанинг амалга оширилиши Югославия халқларининг миллий ҳисларига тўқинади, лойиҳанинг вақтинча ҳаракатерда бўлиши эса, аҳволни мустаҳкамлайди ва идора усулини жуда ҳам мураккаблаштиради, деб та'кидлади. Совет делегацияси ўз таклифини яна эслатиб ўтди. Бу таклифда кондоминиум идеяси илгари сурилган эди. Кондоминиум идеяси мазкур жанжалли масалани муносиб ҳал этиш йўлини топишга имкон беради. Лекин шундай бўлса ҳам, совет делегацияси янги лойиҳа блан пухтароқ танишиб чиқиш зарур деб топиб, бу лойиҳани тегишли тузатишлар киргизиш шарти блан асос қилиб олиш мумкин, деди.

Совет делегацияси дастлабки мулоҳазалар тарзида икки тузатиш киргизиш мумкин эканлигини айтди. Даставвал вақтинча 10 йилга эмас, балки доимий низом белгилаш тўғри бўлур эди. Бу чора таклиф қилинган лойиҳани мукаммаллаштиришга ёрдам берган бўлур эди. Сўнгра, совет делегацияси француз лойиҳасининг Триест ва унинг атрофидаги территорияда бўлган аҳвол учун жавобгарликни тўрт иттифоқчи давлат зиммасига юклаш тўғрисидаги қисмини мақбул, деб ҳисоблаганлигини та'кидлади ва ана шу давлатларга денгиз порти сифатида Триестдан айниқса манфаатдор бўлган иттифоқчи мамлакатни қўшишни шарт қилди. Бундай мамлакат Чехословакиядир. Чехословакиянинг денгизга олиб чиқадиган йўли йўқлиги ма'лум. Совет делегацияси лойиҳа блан батафсил танишиб чиққанидан кейин, қўшимча тузатишлар киргизиш ҳуқуқини ўзида қолдирди.

Америка ва Англия делегациялари янги лойиҳа тўғрисида қат'ий бир фикр айтмадилар, лойиҳани ўрганиш ниятида эканликларини билдирдилар. Дуруст, конференция залларида Франциянинг янги лойиҳаси аввалги лойиҳа каби мазкур икки делегация учун кутилмаган бир нарса эмас, дедилар.

Бугунги мажлисда Дунай тўғрисидаги ва Италиядан олинадиган репарациялар ҳақидаги масалалар ҳам муҳокама қилинди. Бу масалаларнинг муҳокамаси навбатдаги мажлисларнинг бирида давом этдирилиши лозим.

Мажлиснинг охирида Америка вакили сулҳ конференциясини чақириш муддатини 20 июльга тайинлаш керак деган таклифни киргизди. Совет делегацияси сулҳ конференциясини чақиришдан аввал сулҳ шартномаларининг лойиҳаларини тайёрлаш юзасидан Министрлар Кенгашининг зиммасига юкланган вазифалар бажарилиши лозим, деб илгари қабул қилинган қарорни ҳимоя қилди ва жумладан, француз делегациясининг Триест тўғрисидаги янги таклифини ўрганиш ва муҳокама қилиш зарурлигини кўзда тутиб, сулҳ конференциясини чақириш муддати тўғрисидаги масалани бирнеча кундан кейин қараб чиқишни таклиф қилди.

★

Париж матбуоти Италиядаги шовинистларнинг хуружлари тўғрисида хабар беради. Ма'лумки, Тўрт Министр Конференцияси узоқ вақт диққат ва э'тибор блан қараб чиққандан кейин, Франциянинг Франция-Италия чегарасини бирмунча тузатиш тўғрисидаги да'восини қондирган эди. Бу тўғридаги хабар Италия аҳолисининг ба'зи доираларида дарҳол қаттиқ норозиликка сабаб бўлди. Италия матбуотининг тескаричи қисми телбаларча шовқин-сўрон кўтармоқда. Ҳарқандай жанжал, намойишлар бўлаётганлиги тўғрисида ва шу сингарилар ҳақида хабар берадилар. Бошқа мамлакатларда та'сирли ҳомилари бўлган доиралар шундай қилаётган бўлса керак. Ана шундай ҳомилар Европада миллатлар ўртасидаги низо'ни кучайтириб юбориш учун бундан фойдаланишни кўзда тутадилар.

Шуниси қизикки, бутун дун'ёга машҳур бўлган кекса итальян музикачиси Тосканини бу кампанияда қатнашган. Париждаги Елисей театрида эртага Тосканинининг Миландаги «Ласкала» театри оркестри иштироки блан концерти бўлиши керак эди. Концерт Франция Қизил крести фойдасига уюштирилган эди. Бу концерт теварагида шовқин-сурон кўтарилди. Баҳоси бир минг франкдан 8.000 франккача бўлган билетлар тез сотилди. Шундан кейин бу билетлар қимматбаҳо блан қўлдан-қўлга сотилди. Кеча кечқурун Тосканини норозилик билдириш юзасидан Парижга жўнашдан воз кечганлигини ма'лум қилди...

Ташқи Ишлар Министрлари Кенгаши яқин вақтлар ичида Германия масаласини муҳокама қилади. Шу муносабат блан Германиядаги ғарбий оккупация доираларида кейинги кунларда фашистлар фаолиятининг кучайганлиги э'тиборни жалб этади. Бу доиралардаги турли жойлардан олинаётган ма'лумотлар гитлерчи қуйқаларнинг бош кўтараётганликларини кўрсатади. Оккупацион ма'мурлар ана шундай фашист унсурларга хайрихоҳлик блан қарамоқдалар, шу блан бирга, оккупация қилиш яқин орада тамом бўлади, деган ҳархил гаплар ҳам уларга далда бермоқда. Газеталарда босилаётган телеграммалар Британия оккупацияси доирасида бўлган Гамбургда тартибсизликлар бўлаётганлигини билдиради. Бирнеча минг кишилик оломон шаҳар идораси олдида намойиш қилиб, фашистларнинг «Хорст Вессель» деган ашуласини айтган. «Дейли мейл» газетасининг бугун билдиришига қараганда, Британия доирасидаги оккупациячи қўшинларнинг қўмондони авиация маршали Дуглас шаҳар аҳолисига мурожаат қилиб, қаттиқ чоралар кўрилади деб таҳдид қилиб, аҳолини огоҳлантирган.

Сиёсий муҳитни заҳарлаш мақсадида ҳарқандай уйдирмалар тўқиётган туҳматчилар тинмаётирлар.

Биз яқинда бирқанча газета саҳифасида босилиб чиққан қалбаки хабарни, я'ни гўё совет делегацияси вакилининг Рейтер агентлиги мухбири блан қилган суҳбати деб бошдан-оёқ ёлғон бўлган уйдирмани фош қилган эдик. Ҳар куни турли уйдирмалар ўйлаб чиқарувчи Табуи бугун бу соҳада ҳаммадан ўзиб кетди. У «Вуа де Пари» газетасида совет делегацияси раҳбарининг айтмаган гапларини айтди, деб бир мусоҳаба босиб чиқарди ва шу тўғрида ўзининг қинғир-қийшиқ фикрларини ҳам баён қилди.

ПАРИЖ, 1 июль (ТАСС махсус мухбиридан). Ташқи Ишлар Министрлари Кенгаши бугунги мажлисининг кун тартибида бирнеча масала турар эди. Аммо, бу масалалардан биринчиси, я'ни Италия-Югославия чегараси ва Триест ҳақидаги масала бутун мажлис давомида муҳокама қилинди.

Совет делегацияси Министрлар Кенгашининг ўтган мажлисида Триест ва унинг атрофидаги ерлар ҳақидаги низом масаласида Франция делегациясининг таклифини асосан қабул қилишини билдирган ва лойиҳага бирқанча тузатишлар киргизишни шарт қилган эди. Совет делегацияси бугун ўзининг низом лойиҳасини тақдим этди. Бу лойиҳа қуйидаги асосий моддалардан иборат:

Триест ва унинг атрофидаги ерлар автоном область деб э'лон қилинади, бу область тўрт давлат томонидан белгиланадиган низомга мувофиқ идора қилинади. Бирлашган миллатлар ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши бу автоном область территориясининг бутунлигини та'мин этади.

Губернатор Югославия, ва Италиянинг келишувига мувофиқ тайинланади, шундай келишув бўлмаганида, тўрт давлат томонидан тайинланади.

Яширин овоз бериш йўли блан ҳамма гомондан сайланадиган ассамблея қонун чиқаради.

6 а'зодан иборат ҳукумат кенгаши ассамблеяни тузади. Ҳукумат кенгаши губернатор раислигида ижроия ҳокимиятини амалга оширади, тартиб сақлайди ҳамда ма'мурий муассасаларнинг яхши ишлашини та'мин этади.

Шу территорияда чиқариладиган қонунлар ва суд маҳкамаси одамларнинг тил, мактаб соҳасидаги ва ижтимоий вазифаларда ишлаш соҳасидаги ҳуқуқларига ҳурмат блан қаралишини та'минлаши лозим.

Бирлашган миллатлар ташкилотининг Хавфсизлик Кенгашидаги тўрт давлат вакили Контроль кенгаши тузади, ҳукумат кенгаши ҳар йили бу Контроль кенгашига доклад топшириб туради ва Контроль кенгаши Триест тўғрисидаги низомнинг қандай амалга оширилишини кузатиб боради; юз берадиган қийинчиликлар ёки низо'ларнинг ҳаммасини Контроль кенгаши қараб чиқади.

Бугун Тўрт Министр Конференциясининг муҳокамасига тақдим этилган совет таклифининг мазмуни шундан иборат.

Низом блан бирга бошқа муҳим масала, я'ни Триест автоном областининг чегараси тўғрисидаги масала ҳам қараб чиқилди.

Бу масала юзасидан француз делегациясининг янги таклифи муҳокама қилинди. Бу таклиф қуйидагилардан иборат:

1) Француз лойиҳасида кўрсатилган чизиқнинг шарқ томонидаги ҳамма ерлар Югославия ихтиёрига ўтади:

2) Истрия қирғоғининг ғарбий қисми тахминан Нови Град (Читтанова Д'истрия) пунктидан Девина (Дуина) пунктигача бўлган қисми Триест автоном областини ташкил этади.

Делегациялар ўз фикрларини айтганларидан кейин, Министрлар Кенгаши Триест масаласини келгуси мажлисда яна муҳокама қилишга қарор берди.

ЛОРД ВУЛТОН КОНСЕРВАТОРЛАР ПАРТИЯСИНИНГ РАИСИ

ЛОНДОН, 1 июль (ТАСС). Рейтер агентлиги билдиради, уруш вақтидаги коалицияли ҳукуматнинг озиқ-овқат та'миноти министри бўлган лорд Вултон Черчилльнинг консерваторлар партиясига раис бўлиш тўғрисидаги таклифини қабул қилди. Вултон яқинда исте'фо берган Эштон ўрнида ишлайди.

МИХАЙЛОВИЧ ВА УНИНГ ШЕРИКЛАРИ УСТИДАН СУД

БЕЛГРАД, 29 июнь (ТАСС). Кеча суд Югославия ҳукуматининг илгариги бош министри, исте'фога чиққан генерал Душман Симовичдан сўроқ қила бошлади. Симович 1941 йил 27 мартдан 1942 йилнинг 11 январига қадар бош министр бўлиб турган.

Симович сўроқ қилиниб бўлганидан сўнг ҳужжатлар ўқиб берила бошланди. Раис телеграмма, ма'лумот, буйруқ, мактубларни ўқиб беради. Бу ҳужжатлар Михайлович ва унинг шерикларининг хоинлик фаолиятини яна бир марта фош қилади. Михайлович ва унинг шериклари босқинчилар блан жуда яқиндан алоқа қилиб, Югославиядаги халқ-озодлик ҳаракатига қарши курашганлар.

Хитойда аҳвол

НАНКИН, 29 июнь (ТАСС). Яраш битимининг муддати 30 июньда тамом бўлиши муносабати блан мамлакатдаги сиёсий аҳвол тобора жиддийлашмоқда. Жамоатчилик Гоминдан блан коммунистлар партияси ўртасида бўлаётган музокараларнинг оқибатига э'тибор бермоқда. Музокаралар ғоят сир тутилаётганлиги учун Нанкиндагилар бу музокараларнинг тафсилотидан бехабардирлар. Лекин шунга қарамай, кейинги вақтларда маҳаллий матбуотда босилган ҳабарларда музокаралар давомида катта қийинчиликлар пайдо бўлганлиги имо ва ишора блан ма'лум қилинади. Қийинчиликларни бартараф қилиш учун яраш муддатини узайтириш ва бундан кейин ҳам мунозарани давом этдириш талаб қилинади. Бундан ташқари, Гоминданнинг яраш муддатини узайтиришга қарши эканлигини билдирмоқдалар. 28 июньда Гоминдан марказий ижроия комитети доимий комитетининг мажлиси бўлди. Бу мажлис 3 соатдан кўпроқ давом этди. Мажлисда муайян бир қарор қабул қилинмади. Бу мажлисда «бундан буён сусткашлик кўрсатиш мумкин эмас» деган фикр баён қилинди.

Ба'зи сиёсий доиралар Гоминдан гарчи турли таклифларни илгари сурган бўлса ҳам, унинг ҳақиқий мақсади коммунист қўшинларни махсус ажратилган районларга суриб бориш ва уларни енгиш ҳамда йўқ қилишдан иборат, деб ўйлайдилар. Бу сиёсий доиралар музокараларнинг ҳозирги вазиятини назарда тутиб, яраш тўғрисидаги битимдан ҳечқандай ижобий натижа кутиш керак эмас, деб ҳисоблайдилар. Шу муносабат блан Сюнь Ши-гуйнинг Мукденда «Даганбро» мухбири блан қилган мусоҳабасига аҳамият бермоқдалар. Сюнь Ши-гуй бу мусоҳабасида: «ҳукумат таклиф қилаётган чораларни коммунистлар қабул қилмайдиган бўлса, у ҳолда ҳукумат Шарқи-Шимолни қабул қилиб олишдан иборат сиёсатини амалга оширади» деди. Хо ин-Циннинг Маньчжурияга бориши ҳам алоҳида аҳамиятга эга деб ўйлайдилар.

САКСОНИЯДА УМУМИЙ ОВОЗГА ҚЎЙИШ НАТИЖАЛАРИ

БЕРЛИН, 1 июль (ТАСС). Кеча Федераль Саксонияда, (Германиядаги совет оккупация доираси) демократик партиялар ва эркин немис касаба союзлари уюшмаларининг ташаббуси блан умумий овозга қўйиш (референдум) ўтказилди. Федераль Саксония бошқармаси президиуми томонидан уюштирилган бу референдумда актив гитлерчиларнинг корхоналарини мусодара қилиш ва уларни халқ ихтиёрига топшириш масаласи умумхалқ ўртасида овозга қўйилди.

Овоз беришда 3 миллион 676 минг 441 киши қатнашишга ҳақли эди. 3 миллион 459 минг 658 киши, я'ни овоз беришда қатнашувчиларнинг 94,1 проценти овоз берди. 2 миллион 683 минг 401 киши, я'ни овоз берувчиларнинг 77,7 проценти актив гитлерчиларнинг корхоналарини мусодара қилишни ёқлади. 571.600 киши, я'ни овоз берганларнинг 16,5 проценти қарши овоз берди. 204.657 (5,8 процент) овоз бекор қилинди.

Трумэн ҳарбий мажбурият тўғрисидаги қонуннинг муддатини узайтириш ҳақидаги қонун лойиҳасини имзолади

ВАШИНГТОН, 30 июнь (ТАСС). Америка Қўшма Штатларининг президенти Трумэн ҳарбий хизмат тўғрисидаги қонуннинг муддатини узайтириш ҳақидаги қонун лойиҳасини имзолади.

ИРОҚДАН ИНГЛИЗ ҚЎШИНЛАРИНИНГ ОЛИБ КЕТИЛИШИ ТАЛАБ ҚИЛИНАЁТИР

ЛОНДОН, 29 июнь (ТАСС). Рейтер агентлигининг хабар беришига қараганда, кеча Бағдодда 3 мингдан кўпроқ ишчи ва студентнинг қатнашуви блан намойиш бўлган. Намойишчилар кўчалардан шиорлар кўтариб ўтганлар. Бу шиорларда Ироқдан инглиз қўшинларини кўчириб олиб кетиш ва фаластин масаласини Бирлашган миллатлар ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши муҳокамасига қўйиш ҳақидаги талаблар ёзилган.

Намойишчилар қирол Файсал номидаги кўприкдан ўтиб, Англия ваколатхонасига томон йўл олдилар. Бу вақтда кўприкни полициянинг кучайтирилган қисмлари қўриқлаб турар эди. Намойишчилар Англия ваколатхонасининг биноси олдида устида 100 та полиция ходими бўлган 10 та броневтомобильга дуч келдилар.

Намойишчилар блан полиция ўртасида бўлган отишма натижасида бир киши ўлди ва бирнеча киши ярадор бўлди. Отишма 50 минут давом этди. Намойишда қатнашган кўп кишилар қамоққа олинди. Ғалаёнлар 5 соатгагина чўзилди.

ЯПОНИЯ ПАРЛАМЕНТИДА НОСАКАНИНГ СЎЗИ

ТОКИО, 30 июнь (ТАСС). Дзидзи Цусин агентлиги хабар беради: Қуйи палатанинг бюджет комиссияси мажлисида 28 июньда конституциянинг муҳокама қилиниши муносабати блан коммунист депутат Носака ба'зи э'тирозлар келтириб, нутқ сўзлади. У Иосидь ҳукуматининг конституция лойиҳасининг демократик характерда бўлмаганлигини ниқоблашга интилаётир, деб қоралади. Носака конституция лойиҳаси муҳокама этилишининг кечиктирилишини талаб қилиб, бундай деди: коммунистлар партияси ҳозирги парламент сессияси давомида бутун кучини ишга солиб, конституция лойиҳаси демократик принципларга мувофиқ бўлишига эришиш учун ҳаракат қилади.

Коммунистлар ҳукумат томонидан тақдим қилинган конституция лойиҳасини муҳокама қилиш учун махсус конституцион ассамблея чақирилишини талаб қилганлигини эслатиб ўтиб, Носака бундай деди: парламент даставвал озиқ-овқат, пулнинг қадрсизланиши, ишсизлик, уруш натижасида зарарланган кишиларга ёрдам бериш ва чет эллардаги японларни ўз юртларига қайтариб келтириш каби кечиктириб бўлмайдиган масалаларга кўпроқ э'тибор бериши керак.

Носака конституция лойиҳаси, Узоқ Шарқ комиссияси ҳамда Иттифоқчи давлатларнинг олий қўмондонлиги таклиф қилганидек кенг, эркин суратда ва пухта муҳокама қилиниш учун халққа етарли фурсат ва имкон бермагани учун ҳукуматни қоралади.

Нотиқ бош министр Иосиданинг гўё амалдаги конституция милитаризмга қарши демократик руҳда деган баёнотини танқид қилди. Узоқ Шарқдаги Халқаро ҳарбий трибуналдаги қораловчилар ҳам тасдиқлагандек Япониянинг ҳозирги конституцияси мамлакатда деспотизм ўрнатилишига ҳамда ташқарида тажовуз қилинишига олиб келажагини ҳамма э'тироф этаётир. Носака конституция лойиҳасининг япон тилидаги тексти блан инглизча таржимаси ўртасида бирмунча тафовут борлигига диққатни жалб этди. Ҳукумат томонидан тақдим қилинган лойиҳанинг инглизча таржимаси шундай қилинганки, уни ўқиган чет эл давлатлари доираларида лойиҳа демократик руҳда экан деган таассурот қолади. Носака икки палатали система ўрнатилишига қаршилик билдирди ва бир палатали, ҳарбир қабиладан вакиллар бўлган палата ўрнатишга ҳамда лойиҳага меҳнаткашлар оммасининг ҳуқуқларини гарантиялайдиган моддалар киритишга чақирди.

Носака урушдан воз кечишни кўзда тутучи моддага тўхталиб конституция лойиҳаси агрессив урушлардан воз кечишни кўзда тутиши керак, деди. Сўнгра Носака, урушга йўл қўймаслик учун урушдан воз кечамиз деган қуруқ декларациядан ташқари, анчагина иш қилиш ҳам талаб қилинажагини кўрсатиб ўтди. Уруш чиқишига олиб келадиган сиёсий, иқтисодий ва ғоявий сабабларни бартараф қилиш йўли блангина тинчликни та'минлаш мумкин. Агрессив урушларга йўл қўймаслик учун деспотизмнинг барча қолдиқларига хотима бериш керак. Япония ҳукумати буни уруш жиноятчиларини ва монополистик капитални тамомила йўқ этишдан бошлаши керак. Ҳукумат янги конституция лойиҳасида урушдан воз кечганлигини э'лон қилиш блан бирга амалда урушларга хотима берувчи ана шу зарур асосларни жуда суст амалга оширмаётир..

АРЦИШЕВСКИЙ ТЎДАЛАРИНИНГ ЛОНДОНДАГИ ФАОЛИЯТИ ҲАҚИДА ПРЕСС АССОШИЭЙШИН АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

ЛОНДОН, 28 июнь (ТАСС). Пресс Ассошиэйшин агентлигининг дипломатик обзорчиси Фрэнк Кинг бундай деб ёзади: «Гарчи Англия ҳукумати Лондондаги поляк ҳукуматини танимай ва Варшавадаги поляк ҳукуматини таний бошлаганидан буён роса бир йил ўтганига қарамай, Арцишевский бошчилигидаги «поляк ҳукумати» Лондонда ҳали ҳам илгаригидек ҳар тарафлама фаолиятини кучайтираётир. Бу ҳукумат ҳозирги вақтда Сикорский ҳукумати урушнинг бошида Лондонга келган вақтдагига қараганда ҳам, кўпроқ газета ва журналлар чиқараётир. 28-нчи июньда поляк доираларида менга қуйидаги ма'лумотни бердилар: бу ҳукумат илгаригидек ба'зи бошқа мамлакатлар, жумладан Испания томонидан, ҳамда Жанубий Америкадаги бирқанча давлатлар томонидан ҳали ҳам танилиб келмоқда (яқинда Варшава ҳукуматини таниган Аргентина бундан мустасно). Лондондаги поляк ҳукумати чет эл давлатлари ҳузурида ҳамон консул ва дипломатик вакиллар тайин қилмоқда у, ҳукумат сифатида манифест ва декларациялар чиқараётир ҳамда поляк қуролли кучларини назорат қилиб туришни да'во қилаётир. Бундан ташқари бу ҳукумат ПАТ агентлиги деб аталган информацион агентлигига ҳам эга. Эдинбургда бу ҳукумат Польша информация министрлигининг илгариги бўлимини ўз қўлига олди ва бу марказдан туриб кўпгина адабиёт тарқатаётир.

Лондондаги поляк ҳукумати қайси манба'лардан маблағ олаётганлиги кишини ажаблантиради. Шу ҳафтада Лондонда Англия блан Польша ўртасида тузилган битимларга биноан, Лондондаги илгариги поляк ҳукуматининг бутун мулки Варшава ҳукуматининг ихтиёрига берилиши керак».

Албаниядаги диверсион-террористик ташкилотнинг 37 а'зоси устидан суд

ТИРАНА, 27 июнь (ТАСС). Тиранадаги ҳарбий суд диверсион-террористик ташкилотнинг 37 а'зоси устидан сўроқни тамомлади. Бу ташкилот мавжуд усул идорани йиқитиш йўлида тайёргарлик кўрган. Айбдорларнинг кўпчилиги ўз жиноятларига иқрор бўлдилар. Албания телеграф агентлигининг хабарига қараганда, айбдорларнинг деярлик ҳаммаси судда чет эл доиралари блан, жумладан Англиянинг Тиранадаги ҳарбий миссияси блан алоқада бўлганлигини айтган. Айбдорларнинг сўзига кўра, улар инглиз ҳарбий миссиясидан йўл-йўриқ олиб турган ва бу миссияга мурожаат қилиб, коалицион ҳукумат тузишда ҳамда илгариги қирол Зоғуни мамлакатга қайтаришда инглизлардан ёрдам сўраган, айбдорларнинг айтишича, улар Албанияга инглиз десанти туширишни илтимос қилиб, мурожаат қилганлар ва бу ишда четдан ўзларига ёрдам берилишига кўз тикканлар.

Айбдорлар яширин албан ташкилотига йўл-йўриқ кўрсатиб турган инглиз офицерларидан подполковник Палмер, майорлардан Арнот ва Смитнинг номини тилга оладилар. Айбдор Сами Терибашерининг айтишича, инглиз офицерлари Терибашери блан ва ташкилотнинг бошқа а'золари блан хусусий киши сифатида эмас, балки ҳарбий миссиянинг вакили сифатида учрашиб турганлар. Айбдор бундай деди: подполковник Пальмерга ташкилотнинг ҳарбий жиноятчилар блан алоқа қилиб турганлиги айтилганида, у бундан ғоят хурсанд бўлди ва тоғларда яшириниб юрган Мухтар Байроқтори блан алоқа боғлашни зўр бериб тавсия қилди. Бошқа бир айбдор Тенан Дибра бундай дейди: Пальмер ташкилотга ҳар тарафлама ёрдам бериб туришни ва'да қилди. Айбдор Абдуллах Муға судда бундай деди: «Биз Британия миссиясида бўлганимизда майор Арнот Албанияда ҳукумат тузилганидан буён бутун бир йил ўтганига қарамай ташкилотимиз ҳеч нима иш қилмаганлигидан хафа эканлигини билдирди. Сами Терибашери унга э'тироз билдириб, ҳар ҳолда оз-моз иш қилинаётганлигини, жумладан Груеда ёшлар раҳбари ўлдирилганлигини айтган. Майор Арнот бу ўлдириш арзимаган иш деган ва генерал Кочи Зодзе сингари раҳбарларга суиқасд уюштириш керак деб уқдирган».

Айбдор Дердь Кокоши мен «ҳукуматга қарши бўлган, аммо тинч иш кўрадиган ташкилот тузиш» мақсадида эдим, деб ўзини оқлашга уринади. Аммо, бошқа айбдорлар Кокошининг ташкилотда бўлган кўпгина мажлисларда қатнашганлигини, бу ташкилотнинг раҳбарларидан бири эканлигини ва инглиз ҳарбий миссиясининг бошлиғи бригада генерали Ходжсон блан музокаралар олиб борганлигини айтадилар.

ШАРИР ҒОЙИБ БЎЛГАН

ЛОНДОН, 30 июнь (ТАСС). Рейтер агентлиги Батавиядан олиб билдиради: Жокьякарть радиосининг билдиришига қараганда, Индонезия республикасининг бош министри доктор Шарир 27 июньда Суракарт мусофирхонасидан ўғирланган эмиш.

Мас'ул муҳаррир ўринбосари
Р. САҲИБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА ТЕАТРИДА — 3 июльда Навоий, 4 июльда Жалолиддин, 5 июльда Бой ила хизматчи.

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОТ-ФРОНТ» — Япониянинг тор-мор қилиниши; «НАВОИЙ» — Безовта хўжалик; «9-нчи МАЙ» — 217-нчи рақамли одам; «ОКТЯБРЬ» — Денгиз сафарида; «ВАТАН» — Сирли орол; «ХЕВА» — янги бадиий америка фильми Балерина; «ИСКРА» — Уғиллар; «УДАРНИК» — Айбсиз айбдорлар; «ТЕЛЬМАН» — Уғиллар; «ПОБЕДА» — Чўчқа боқувчи қиз ва чўпон.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун иккала залда Олтин сўқмоқ; «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун Хотин-халач; «НОВОСТИ ДНЯ» кундуз ва кечқурун Бой келин.

Ўзбекистон ипакчилик саноати илмий-текшириш институтига юқори малакали токарьлар, слесарьлар ва механиклар

КЕРАК

Шартлари ўзаро келишилади. Литерли та'минот берилади.

Чизмакаш техник, машинистка-стенографистка ва дурадгор ҳам керак.

Тошкент шаҳар, Сталин кўчаси, 49-нчи уй, иккинчи қаватда кадрлар мудирига учрашилсин.

«Главкинопрокат» Ўзб. контораси кинотеатрларда кўрсатиш учун қуйидаги янги ҳужжатли фильмлар чиқарди:

1. ЮГОСЛАВИЯ

Автор-режиссёр — Сталин мукофоти лауреати Леонид Варламов, бош оператор — В. Ешурин, текст автори — Илья Эренбург, текстни ўқийди — Л. Хмара, музика — хизмат кўрсатган сан'ат арбоби Д. Блок ва А. Гранларники.

Ҳужжатли фильмлар Қизил Байроқ орденли Марказий студияси ишлаган.

2. 1946 ЙИЛДА БИРИНЧИ МАЙ

Режиссёрлар — хизмат кўрсатган сан'ат арбоби Я. Посельский, С. Гуров, И. Сеткина, текст автори — Ю. Смирнитский, текстни ўқийди — Л. Хмара, музика — хизмат кўрсатган сан'ат арбоби Д. Блокники.

Ҳужжатли фильмлар Қизил Байроқ орденли Марказий студияси ишлаган.

Тошоблпромсоюз ташкилот бюросининг 1946 йил 25 июньдаги 41-нчи сон қарори ва ЎзССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ҳунармандчилик кооперацияси бошқармасининг 1946 йил 28 июньдаги 17-16-нчи сон қарорига биноан

Чирчиқ шаҳридаги

«ПОБЕДА» АРТЕЛИ

ТУГАТИЛАДИ

Шу артельга да'волари бўлган муассаса ва ташкилотлар, шунингдек хусусий кишилар 1946 йил 20 июльгача билдиришлари лозим. Бу муддатдан кейин ҳечқандай да'во қабул қилинмайди.

Тугатиш комиссияси.

ГРАЖДАНЛАР, МУАССАСА ВА ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА!

ЎСИМЛИКЛАРНИНГ КЎЧАТ ВА ПАЙВАНДЛАРИНИ, МЕВА, САБЗАВОТ ВА УРУҒЛАРИНИ

комсток қурти, қонли бит тушган ва помидорнинг бактериали рак блан зарарланган жойлардан

ОЛИБ ЧИҚИШ, ТАШИШ ВА СОТИШ УЧУН

СССР Халқ Комиссарлари Советининг 2598-нчи сон қарорига биноан

«Госсемкарантин»дан рухсат олиниши шарт.

Давлат чакана савдо дўконлари, колхозлар ва хусусий кишилар

БОЗОРЛАРДА МЕВА ВА САБЗАВОТ СОТИШ УЧУН

шу маҳсулотнинг комсток қурти блан зарарланмаганлиги тўғрисида справкага эга бўлишлари лозим.

Олиб чиқиладиган ёки сотиладиган кўчат ва маҳсулотга рухсат олиш учун, аввало бу кўчат ва маҳсулот тозаланиши керак. Тозалаш иши кўчат ва маҳсулот эгалари томонидан ёки ЎзССР «Госсемкарантин» инспекцияси ҳузуридаги дорилаш отряди томонидан (Тошкент шаҳар, Апанасенко кўчаси, 3-нчи уй) ЎзССР «Госсемкарантин» инспекциясининг қўлланмасига мувофиқ бажарилади.

ЎзССР «Госсемкарантин» инспекцияси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1946 йил 31 майдаги 726-нчи сон қарорига биноан,

«Ўзглавхлопкоторг», унинг область конторалари ва заводлар ҳузуридаги Хлопкоторг конторалари

ТУГАТИЛАДИ

Уларнинг ишлари юзасидан область марказларида ва пахта заводлари ҳузурида тугатиш комиссиялари уюштирилган.

«Ўзглавхлопкоторг»га ва унинг филиалларига да'волари бўлган корхона ва муассасалар 1946 йил 1 сентябрьгача тегишли тугатиш комиссиясига билдиришлари мумкин. Кўрсатилган муддатдан кейин ҳечқандай да'во қабул қилинмаяжак.

«Ўзглавхлопкоторг» ишларини тугатиш комиссиясининг адреси: Тошкент шаҳар, Первомайская кўчаси, 85-нчи уй, иккинчи қават, 13-нчи хона.

Тугатиш комиссияси.

Ўрта Осиё ремонт-лойиҳа-монтаж контораси «ЭЛЕКТРОЧАСОФИКАЦИЯ».

ЭЛЕКТР СОАТЛАРИ, ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯЛАРИ, ҲАРХИЛ СИГНАЛИЗАЦИЯНИ

(ёнғин, охрана, ПВО асбоблари)

Тошкент шаҳридаги корхона ва муассасаларнинг

РАДИОУЗЕЛЛАРИНИ

лойиҳалаш, монтаж ва ремонт қилиш, шунингдек электр соатлари ва телефон станцияларини қараб туриш учун

ШАРТНОМА ТУЗАДИ.

Бундан ташқари, электромоторларни ва ҳарқандай кучга эга бўлган бошқа двигательларни ремонт қилиш учун буюртмалар қабул қилади.

Киров кўчаси, 27-нчи уйга эрталаб соат 10дан кеч 5 гача мурожаат қилинсин. Телефон — 34814.

СССР Олий билим министрлигининг ЎРТА ОСИЁ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ қуйидаги факультетларнинг:

1) биология, 2) шарқ, 3) география, 4) геология-тупроқ, 5) тарих, 6) физика-математика, 7) филология, 8) химия факультетларининг 1-нчи курсига

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Тарих, филология ва география факультетларида ўқиш муддати 4 йил, бошқа факультетларида—5 йил.

САГУ олий ўқув юртлари учун ассистентлар, илмий-текшириш муассасалари учун мутахассислар, ўрта ўқув юртларининг юқори синфлари учун ўқитувчилар тайёрлайди.

САГУга ўрта ма'лумотли кишилар қабул қилинади.

1945 ёки 1946 йилда олтин ва кумуш медальли етуклик аттестати олган кишилар, шунингдек ўрта мактабнинг 10 синфини а'лочи аттестати блан битирган Ватан уруши инвалидлари имтиҳонсиз қабул қилинадилар. Бошқалар имтиҳон бериб кирадилар.

Кириш имтиҳонлари 1946 йил 1 августдан 20 августгача бўлади.

Аризани САГУ ректори номига ёзиб, кирмоқчи бўлган факультетни кўрсатиш ва қуйидаги ҳужжатларни қўшиб бериш лозим: 1) таржимаи ҳоли, 2) учта фотокарточкаси, 3) ўрта мактабни битирганлиги ҳақидаги аттестати. Аризага аттестатнинг копияси қўшиб берилган тақдирда, бундай ариза кўрилмаяжак.

Студентлар стипендия блан та'минланади, а'лочиларга оширилган миқдорда стипендия берилади. САГУ қошида ошхона ва бошқа жойлардан келган студентлар учун ётоқхона бор.

Адрес: Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 35-нчи уй, телефон 32422. 33299.

ЎзССР Тўқимачилик саноати министрлигига аппаратда ва жойларда ишлаш учун: электрик, механик, бинокор ва меҳнат экономисти инженерлари ва техниклари, слесарьлар, токарьлар, электромонтёрлар, старший бухгалтерлар, секретарь-машинисткалар, русча машинисткалар, кадр инспекторлари

КЕРАК

Хоразм кўчаси, 51-нчи уй, 26-нчи хонада кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Тошкент область, Ўртачирчиқ район, 1-нчи бўлим халқ суди билдирадики, Ҳ. Юнусовнинг Т. Қосимовадан ажралиш ҳақидаги аризаси судда кўриш учун қабул қилинди.

Тошкент область Ховос район, 2-нчи бўлим халқ суди билдирадики, Н. Оқбўтаевнинг М. Ўразовадан ажралиш ҳақидаги аризаси судда кўриш учун қабул қилинди.

Тошкент шаҳар, Октябрь район, 14 бўлим халқ суди билдирадики, С. Шожалилованинг Ш. Дадахўжаевдан ажралиш ҳақидаги аризаси судда кўриш учун қабул қилинди.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: мас'ул муҳаррир ва унинг қабулхонаси — 36545, мас'ул муҳаррир ўринбосари — 32916, секретарь — 31638, мас'ул секретарь ўринбосари — 33468, партия бўлими — 34780, совет қурилиши бўлими — 31226, кишлоқ хўжалиги бўлими — 33469, саноат бўлими — 31048, хатлар бўлими — 32347, Нашриёт директори — 34786
Тошкент шаҳар «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» босмахонаси. Тиражи 64,5 минг Р. 00796.